

**Manuál k oprávneniam obcí, miest a verejnosti
v prípadoch budúcich zámerov ťažby na ich území**

OBSAH

Prevenca - rozvojové zámery obcí a miest.
4

Postupy podľa geologického zákona.
10

Postupy v prípade banského zákona.
20

Postupy podľa zákona o banskej činnosti, výbušninách a banskej štátnej správe.
36

Prehľad konkrétnych možností využitia manuálu
39

**Vypracoval JUDr. Jozef Šuchta.
viac informácií na www.stopuranu.sk**

Úvod.

Je všeobecne známou skutočnosťou, že v poslednom období dochádza k zvýšenému záujmu banských spoločností – najmä zahraničných - o prieskum výskytu ložísk nerastných surovín na území Slovenskej republiky, rovnako ako aj ich budúce využitie.

Tento manuál je určený pre samosprávne kraje, obce a mestá v prípadoch, keď rozvojové zámery konkrétnych území sú v rozpore so záujmom ťažby nerastných surovín, resp. v prípadoch, v ktorých by budúce dobývanie mohlo ohroziť dôležité priority, stanovené v rozvojových dokumentoch samosprávnych krajov, obcí a miest. Zároveň je určený verejnosti, ktorá v tejto súvislosti vyvíja úsilie o zachovanie doterajšieho využitia územia (obvykle rekreačný charakter, rozvoj cestovného ruchu a ochrana prírody a krajiny).

V spojitosti s uvedeným je účelom tohto manuálu oboznámiť samosprávne kraje, obce, mestá a verejnosť aj s postupmi, vyplývajúcimi z dotknutých právnych predpisov v prípade prieskumu výskytu nerastných surovín a v prípade zámerov budúceho dobývania nerastných surovín na ich území, osobitne s podmienkami, ktoré pri tom vyžaduje geologický zákon, banský a stavebný zákon, zákon o banskej činnosti, výbušninách a banskej štátnej správe.

V tejto súvislosti je potrebné upozorniť aj na obsah Aktualizácie surovinovej politiky schválenej uznesením vlády SR č. 722 zo dňa 14.7. 2004 ako **strategický dokument Slovenskej republiky v oblasti nakladania s nerastnými surovinami**, ktorý obsahuje konkrétne ciele a opatrenia v oblasti nakladania s nerastnými surovinami. Oboznámiť sa s prioritami tohto dokumentu je užitočné aj pre samosprávne kraje obce, mestá a verejnosť, pokiaľ nesúhlasia so zámermi ťažby na konkrétnej časti svojich území.

Za dôležité považujeme predovšetkým, aby samosprávne kraje, obce, mestá a verejnosť boli v tomto manuáli informované o **svojich oprávneniach**

- v oblasti prevencie – teda ako **predchádzať** zámerom budúcej banskej činnosti na ich území, **pokiaľ s nimi nesúhlasia**,
- v záujme obrany s pomocou zákona **proti existujúcim zámerom geologického prieskumu a zámerom umiestnenia a povolenia ťažby na území obcí a miest.**

V záujme zvýšenia efektívnosti úsilia samosprávnych krajov, obcí, miest a verejnosti v tejto oblasti sú v tomto manuáli uvedené aj viaceré vzory podaní, ktoré je možné využiť pri konkrétnych krokoch a opatreniach územnej samosprávy. **Vzory podaní sú obsiahnuté v záveroch jednotlivých častí manuálu týkajúcich sa príslušných etáp nožnej prípravy územia na dobývanie nerastných surovín – od geologického prieskumu, cez vytýčenie chráneného ložiskového územia a umiestnenie dobývania určením dobývacieho priestoru, až po povolenie ťažby v území dobývacieho priestoru. V závere manuálu - str. 39 a 40 - sú uvedené aj príklady riešenia konkrétnych problémov - s použitím manuálu a vzorov podaní.**

Manuál je otvoreným dokumentom, ktorý je možné doplniť o konkrétne skúsenosti samosprávnych krajov, obcí, miest a verejnosti pri úsilí presadiť schválené rozvojové zámery napriek záujmu banských spoločností o iné využitie územia. Autor manuálu by takéto doplnenie - ktorým je možné jeho obsah rozšíriť - privítal.

Zároveň opätovne upozorňujeme, že účelom tohto manuálu **nie je zabrániť** využitiu územia na banskú činnosť **vždy, za každých okolností**, ale len v prípadoch, kedy tieto **zámery sú v rozpore so stanovenými prioritami regionálnej a miestnej územnej samosprávy, dotknutými právnymi predpismi (vrátane smerníc Európskeho spoločenstva) a prevládajúcim názorom verejnosti.**

Prevenca - rozvojové zámery obcí a miest.

Základnou úlohou samosprávneho kraja, obce (aj mesta) pri výkone samosprávy je starostlivosť o **všestranný rozvoj** svojho územia a o potreby obyvateľov (§ 1 ods. 2 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a § 4 zák. č. 302/2001 Z.z. o samosprávnych krajoch). Samosprávny kraj, obec (aj mesto) **na všestranný rozvoj svojho územia** a zabezpečenie potrieb jeho obyvateľov pri výkone samosprávy **vypracúva, schvaľuje** a pravidelne vyhodnocuje plnenie **programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja** a zabezpečuje jeho plnenie (§ 16 písm. a) a § 17 písm. a) zák. č. 503/2001 Z.z. o regionálnom rozvoji).

Zároveň obec (aj mesto) a samosprávny kraj ako územnoplánovací orgán (§ 16 ods. 1 zák. č. 50/1976 Zb. - stavebný zákon) **v územnom pláne obce (mesta) ustanovuje najmä zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia samosprávneho kraja alebo obce a mesta** (§ 10 ods. 2 a § 11 ods. 5 písm. a) stavebného zákona). Právomocou obcí a miest v tejto oblasti je vymedziť aj **prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využitie jeho plôch** (§ 11 ods. 5 písm. b) stavebného zákona).

Zo znenia platných ustanovení právnych predpisov je teda zrejmé, že **základnou úlohou samosprávneho kraja, obce a mesta** je v rámci všestranného rozvoja ich územia ustanoviť **základné priority optimálneho využívania územia**. Optimálne využitie území samosprávneho kraja, obce a mesta – **teda ich rozvoj** - je určený na základe poznania všetkých podmienok územia a prevládajúceho názoru verejnosti, ktorá je oprávnená sa k tomuto vyjadrovať.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že autonómne rozhodovanie o rozvoji samosprávneho kraja a obce (mesta) je jednou z najdôležitejších právomocí samosprávneho kraja, obce a mesta ako územnej samosprávy jej obyvateľov.

Skutočnosť, že v prípade výskytu ložísk nerastných surovín sa môže stať, že samosprávny kraj, obec a mesto v rozvojových dokumentoch a územných plánoch, (resp. v regionálnej surovínovej politike, ktorá je podkladom záväznej časti územného plánu) **neuprednostní ich dobývanie** a na základe poznania podmienok konkrétneho územia bude **preferovať iné využitie územia podľa vlastných priorít** - nie je v rozpore s platnými právnymi predpismi. Žiadny právny predpis – ani banký zákon **neustanovuje**, že banká činnosť sa musí **realizovať na každom území výskytu ložiska nerastných surovín**.

Obmedzenie funkčného využitia územia – **nevhodnosti, resp. zákazu banskej činnosti** na konkrétnom území v územných plánoch je v súlade s oprávneniami, ktoré pre územnoplánovací orgán (samosprávny kraj a obec) vyplývajú z vyššie uvedených ustanovení (§ 10 ods. 2 a § 11 ods.5 stavebného zákona) a **je záväzné** (§ 27 ods. 6 stavebného zákona) aj pre banké úrady, ktoré v osobitných územných konaniach rozhodujú o návrhoch bankých spoločností o možnosti využitia územia na bankú činnosť.

Stanovenie obmedzení, resp. zákazov využitia konkrétneho územia na bankú činnosť s prihliadnutím na iné zámery využitia tejto lokality (alebo charakter územia) v regulatívoch záväznej časti územných plánov, rovnako v cieľoch plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja je najvhodnejšou prevenciou, akou sa predchádza zámerom banskej činnosti, pokiaľ s ňou samosprávny kraj, obec (mesto) nesúhlasí. Zároveň na tieto obmedzenia je možné odvolávať sa aj v stanoviskách samosprávneho kraja, alebo obce a mesta, resp. verejnosti v prípade nesúhlasu so zámerom geologického prieskumu alebo využitia územia na bankú činnosť (odporúčaný obsah týchto stanovísk je uvádzaný v jednotlivých častiach manuálu, alebo vo vzoroch podaní).

Upozorňujeme, že záväznosť územných plánov aj pre konania podľa geologického a banského zákona a nutnosť rešpektovania ich priorít zdôrazňuje aj **Aktualizácia surovinovej politiky SR v oblasti nerastných surovín**, ktorá v textovej časti IX.3.(str. 23) **Územné plánovanie medzi iným uvádza**, že jednou z hlavných úloh **regionálnej politiky** bude stanovenie **priestorových limitov** (pozn. - vrátane **zákazov a obmedzení**) **dobývania ložísk nerastných surovín v územných plánoch** s rešpektovaním **únosnosti územia**.

Zároveň podľa Opatrení Aktualizácie surovinovej politiky SR – bodu 11. je nutné rozpracovať aktualizovanú surovinovú politiku do **konkrétnych podmienok regiónov** a použiť ju ako povinný podklad **záväznej časti** pre aktualizáciu **územných plánov regiónov (samosprávnych krajov)**.

Naviac, s prihliadnutím na bod 8. týchto opatrení upozorňujeme, že v rozhodovacom procese dotknutých orgánov je potrebné **prehodnocovať využívanie surovinového potenciálu** vo **veľkoplošných a obzvlášť chránených územiach prírody** (akými sú najmä národné parky, CHKO, ale aj chránené územia európskeho významu) a **pamiatkového fondu**.

V tejto súvislosti uvádzame, že v prípade nerešpektovania priorít využitia územia rozvojových dokumentov a územných plánov samosprávnych krajov, obcí a miest v konaniach podľa banského zákona je možné podať **podnet príslušnej prokuratúre** na porušenie vyššie uvádzaných ustanovení dotknutých právnych predpisov, resp, podnet na nedodržania správneho úradného postupu.

Zároveň nerešpektovanie uvedených priorít je možné vo vydanom rozhodnutí napadnúť aj odvolaním, pokiaľ je subjekt, ktorý ho podáva účastníkom príslušného konania.

V prípade nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia je možné podať **aj žalobu na preskúmanie rozhodnutia súdom** - aj v prípadoch, kedy navrhovateľ žaloby nebol v príslušnom konaní účastníkom konania, pokiaľ však bol dotknutý v svojich právach (napr. územnoplánovacieho orgánu alebo v práve na priaznivé životné prostredie garantované Ústavou SR).

Vzory týchto podaní v manuáli neuvádzame, pretože vzhľadom na ich charakter je potrebné ich pripraviť v spolupráci s právnikom.

Ďalšou možnosťou v prípade nerešpektovania negatívnych záväzných stanovísk obcí a miest ako stavebných úradov, vyplývajúcich so schválených územných plánov (v konaní o určení chráneného ložiskového územia a v konaní o určení dobývacieho priestoru – vid' ďalej) je **podanie podnetu Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja SR ako garantovi rešpektovania záväznosti územných plánov** podľa § 136 – v spojení s § 141 b) ods. 4 stavebného zákona v záujme odstránenia rozporu medzi týmito stanoviskami a zámerom určiť chránené ložiskové územie, resp. dobývací priestor. V zmysle § 136 ods. 2 tohto predpisu ak sa vzniknutý rozpor nepodarí odstrániť dohodou dotknutých orgánov, je oprávnené toto ministerstvo vydať **rozhodnutie o odstránení rozporu** – po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy, ktorým by malo potvrdiť záväznosť územného plánu.

Vzor tohto podania uvádzame za touto časťou manuálu. Časti podnetu označené kurzívou je nutné prispôbiť konkrétnemu prípadu.

VZOR**Podnet podľa § 136 – v spojení s § 141 b) ods. 4 stavebného zákona***Označenie predkladateľa (samosprávny kraj, obec, mesto)*

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
Odbor štátnej stavebnej správy
Vážený pán
.....
Riaditeľ odboru štátnej stavebnej správy
825 25 Prievozská 2/B Bratislava 25

Váš list číslo/zo dňa Naše číslo Vybavuje/linka *Mesto / obec*

Vec : Podnet na uskutočnenie rokovania MV RR s MH SR podľa ust. § 136 stavebného zákona

Predkladáme podnet na uskutočnenie rokovania MV RR s MH SR podľa ust. § 136 stavebného zákona v záujme vydania rozhodnutia o odstránení rozporu pri určovaní dobývacích priestorov v - v lokalite, v ktorej sa podľa schválenej územnoplánovacej dokumentácie predpokladá **iné využitie územia ako bankská činnosť**. Zároveň uvádzame nasledovný opis skutkového stavu.

(pokračuje)

(Alternatíva I)

Lokalita (uviesť názov):

Územie navrhovaného **dobývacieho priestoru** (ďalej len „DP“) v k.ú. je situované v schválený **územný plán veľkého územného celku** **kraja nepredpokladá v tejto lokalite bankskú činnosť**,

- v územnom pláne obce (územný plán schválený) sa územie lokality, v ktorom sa navrhuje dobývací priestor „(uviesť názov lokality)“ - hodnotí ako priestor určený **výhradne na rekreačné využitie**, v tesnej blízkosti územia navrhovaného dobývacieho priestoru obec plánuje v budúcnosti vybudovať, tento zámer je aj v súlade s **Koncepciou rozvoja rekreácie a cestovného ruchu** **samosprávneho kraja**,

- v záväzných regulatívoch územného rozvoja Územného plánu veľkého územného celku kraja je územie..... považované ako priestor rekreácie a turistiky **medzinárodného (regionálneho) významu**, kde je potrebné vytvoriť územno-technické a dopravné podmienky na ich ďalší rozvoj;

- územie navrhovaného DP v sa nachádza v ochrannom pásme s 2. stupňom ochrany prírody;

(Alternatíva 2)

Lokalita (uviest' názov):

Územie navrhovaného **dobývacieho priestoru** (ďalej len „DP“) v k.ú. je situované **v**, schválený **územný plán veľkého územného celku**kraja **nepredpokladá v tejto lokalite banskú činnosť**,

- v územnom pláne obce (územný plán schválený) sa územie lokality, v ktorom sa navrhuje dobývací priestor „(uviest' názov lokality)“ - hodnotí ako priestor určený **výhradne na rekreačné využitie**,

- navrhovaný dobývací priestor ložiska (uviest' nerastnú surovinu)..... **v lokalite** je vzdialený od **mesta** cca km a je súčasťou lesoparku mesta, v blízkosti lokality, ktorá patrí medzi významné centrá samosprávneho kraja). Z rekreačného hľadiska ide o **priestor nadregionálneho významu**. V rekreačnom zázemí mesta plní funkciu prímestskej rekreácie, s predpokladaným ďalším rozvojom letnej, zimnej turistiky a cykloturistiky;

- územie má zložitú konfiguráciu terénu, s náročnými podmienkami pre trasovanie prístupových komunikácií,

- územie navrhovaného DP je súčasťou **chráneného vtáčieho územia európskeho významu** (ďalej len „CHVÚ“) , zároveň je územie dobývacieho priestoru situované v tesnej blízkosti ďalšieho **chráneného územia európskeho významu – NATURA 2000 –**, obe územia sú zaradené do schváleného **národného zoznamu európsky chránených biotopov**;

- predmetné územie navrhovaného dobývacieho priestoru je zbernicou **vôd pre**, ktorý je **významným zdrojom pitnej vody pre mesto** a priľahlú aglomeráciu, nachádza sa v jeho ochrannom pásme;

-

(Alternatíva 3)

Lokalita (uviest' názov):

- navrhovaný dobývací priestor povrchovej ťažby ložiska**v lokalite „.....“** je situovaný **v centre** **vinohradníckej oblasti**, schválený **územný plán veľkého územného celku**kraja **nepredpokladá v tejto lokalite banskú činnosť**,

- v územnom pláne obce (územný plán schválený) sa územie lokality, v ktorom sa navrhuje dobývací priestor „.....“ - hodnotí ako priestor určený **výhradne na vinohradnícke a rekreačné využitie**, v tesnej blízkosti územia navrhovaného dobývacieho priestoru obec plánuje v budúcnosti vybudovať **väčší počet zariadení pre turistov**, tento zámer je aj v súlade s **Koncepciou rozvoja rekreácie a cestovného ruchu KSK**,

-s poukazom na **mimoriadne kultúrne a prírodné hodnoty** **vinohradníckej oblasti**, je táto oblasť (vrátane územia navrhovaného dobývacieho priestoru) v súčasnosti navrhovaná Ministerstvom kultúry SR, sekciou ochrany kultúrneho dedičstva na **zápis do Zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO**,

- podľa Aktualizácie surovínovej politiky SR – strategického dokumentu SR v oblasti nakladania s nerastnými surovinami (schválená uzn. vlády SR č. 722 zo 14.7.2004) je ložisko jedným z „,,,,,,,,,,,,**ložísk** v SR. V prípade zámeru využiť územie na dobývanie je možné vybrať **inú lokalitu, ktorá nie je situovaná v** **oblasti s mimoriadnymi kultúrnymi hodnotami.**

(pokračuje)

Z vyššie uvedených dôvodov je (uviesť názov navrhovateľa) - s prihliadnutím na schválený územný plán Veľkého územného celkukraja a obce - proti umiestňovaniu ťažobného priemyslu v lokalite..... na územíkraja, kde sú určené iné, pre životné prostredie priaznivejšie smery rozvoja územia. Nesúhlasíme s možným vyhlásením DP v lokalite

Zdôvodnenie podnetu:

Postupy bankských úradov (pripravované **rozhodnutie o určení dobývacieho priestoru v** sú v rozpore s ust. 27 ods. 6 Zák.č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“).

S prihliadnutím na toto ustanovenie je **schválená územnoplánovacia dokumentácia** (aj územný plán veľkého územného celku kraja, mesta..... (obce) a najmä ich záväzné regulatívy) v **určenom rozsahu záväzným podkladom** aj pre **územné rozhodovanie**. **Rozhodnutia o určení dobývacieho priestoru sú podľa ust. § 27 ods. 6 bankského zákona a odkazu ¹³⁾ k tomuto ustanoveniu územnými rozhodnutiami o využití územia.**

Podľa ust. § 27 ods. 1 zák. č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „bankský zákon“) dobývací priestor, jeho zmenu a zrušenie určí obvodný bankový úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody **a na základe záväzného stanoviska stavebného úradu.^{7b)}** Zároveň podľa uvádzaného odkazu^{7b)} k tomuto ustanoveniu - ktorý sa vzťahuje na ust. § 33 ods. 2 stavebného zákona - toto ustanovenie medzi iným uvádza - **ak je na územné konanie, ktorým sa vydáva rozhodnutie o využití územia, príslušný podľa osobitných predpisov iný orgán štátnej správy (v tomto prípade bankový úrad) než orgán uvedený v odseku 1 (príslušný stavebný úrad - v tomto prípade mesto (obec), dohodne sa tento orgán (bankový úrad) o návrhu rozhodnutia so stavebným úradom.**

Podľa ust. § 140 b) stavebného zákona záväzné stanovisko je na účely konaní podľa tohto zákona (aj **územné rozhodovanie o zmene využitia územia**) stanovisko, vyjadrenie, súhlas alebo iný správny úkon dotknutého orgánu, uplatňujúceho záujmy chránené osobitnými predpismi, ktorý je ako záväzné stanovisko upravený v osobitnom predpise (viď vyššie cit. ust. § 27 ods. 1 bankského zákona) . Podľa druhej vety uvádzaného ust. § 140 b) stavebného zákona obsah **záväzného stanoviska** pre správny orgán - aj pre obvodný bankový úrad v konaní o určení dobývacieho priestoru **záväzný** a bez zosúladenia záväzného stanoviska s inými záväznými stanoviskami **nemôže rozhodnúť vo veci.**

Zároveň podľa ust. § 140 b) ods. 4 stavebného zákona pri riešení rozporov medzi dotknutými orgánmi vyplývajúcich zo záväzných stanovísk sa postupuje podľa § 136 citovaného právneho predpisu.

S prihliadnutím na ust. § 136 ods. 2 stavebného zákona - ak sa vzniknutý rozpor nepodarí odstrániť **dohodou orgánov** – aj mesta(obce) bankského úradu –

rozhodne o rozpore MV RR SR po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy – v tomto prípade s **MH SR**.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení, vzhľadom na to, že sa nepodarilo odstrániť rozpor medzi zámerom rozvoja vyššie uvedených území podľa záväznej časti schválených územných plánov a zámerom určiť v týchto lokalitách dobývacie priestory **dohodou, žiadame uskutočniť rokovanie MV RR SR s MH SR** - v záujme **rozhodnutia MV RR** o odstránení tohto rozporu.

V spojitosti s uvedeným zdôrazňujeme, že o prioritách využitia územia sa rozhoduje v územnom pláne a v jeho záväzných regulatívoch **a týmto prioritám sa musí prispôbiť aj bankský úrad v územnom rozhodovaní o využití územia - určení dobývacieho priestoru**. Zároveň v tejto súvislosti podotýkame, že postup, navrhovaný v tomto podnete o odstránení rozporu so záväzným stanoviskom - vyplývajúci z ust. § 136 stavebného zákona – v nadväznosti na ust. § 140 b) citovaného predpisu **sa vzťahuje aj na územné konania realizované podľa osobitných predpisov (aj podľa bankského zákona)**. V spojitosti s uvedeným upozorňujeme, že v stavebnom zákone **nie je** ustanovenie, ktoré by osobitne vylučovalo uplatnenie ust. § 136 a § 140 b), resp. ďalších vyššie uvedených ustanovení tohto predpisu v prípade územných konaní podľa osobitných predpisov.

.....
Predseda (*Primátor, Starosta*)

Postupy podľa geologického zákona.

Predmetom úpravy geologického zákona – zákona č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (nadobudnutie účinnosti 1.1. 2008) sú najmä podmienky **projektovania, vykonávania, vyhodnocovania a kontroly geologických prác**. Za **geologické práce** podľa tohoto zákona sa považuje hlavne **geologický výskum a geologický prieskum**.

Geologický výskum sa člení na **základný geologický výskum a regionálny geologický výskum**.

Geologický prieskumom je **ložiskový geologický prieskum**, (ktorý môže byť vyhľadávací, podrobný a ťažobný), **hydrogeologický prieskum** (ktorý môže byť rovnako vyhľadávací, podrobný a doplnkový), **inžiniersko geologický prieskum a geologický prieskum životného prostredia** (tieto môžu byť orientačné, podrobné a doplnkové).

Za **geologické práce** sa považujú aj práce súvisiace s geologickým výskumom a prieskumom - **geofyzikálne práce a geochemické práce, technologické práce, laboratórne práce, terénne meračské práce a technické práce, najmä vrtné práce, podzemné práce a zemné práce, výstavba a prevádzkovanie dočasných merných objektov, zatláčacích a pozorovacích staníc, skúšobných zariadení, zriaďovanie dočasných pracovísk a prístupových ciest k nim**.

Geologickými prácami sú aj práce nesúvisiace s geologickým výskumom a prieskumom - **monitorovanie geologických faktorov životného prostredia a sanačné práce**.

Geologické práce môže vykonávať predovšetkým **fyzická osoba – podnikateľ**, ktorý má na túto **činnosť odbornú spôsobilosť a právnická osoba, ktorá má vydané geologické oprávnenie** (okrem nich môže tieto práce vykonávať aj právnická osoba, poverená Ministerstvom životného prostredia (MŽP) v prípade geologického výskumu, SAV, Správa jaskýň, odborné školy a múzeá v prípade plnenia svojich úloh). V zákone sa tieto subjekty označujú súhrnne ako zhotovitelia geologických prác. Geologické oprávnenia vydáva MŽP a sú evidované na registri geologických oprávnení, ktorý je verejne prístupný.

Geologické práce možno vykonávať v rámci geologickej úlohy. Geologickú úlohu určuje ten, kto financuje geologické práce (objednávateľ), obvykle je ním v prípade záujmu o ťažbu banská spoločnosť, v prípade štátneho geologického výskumu a prieskumu Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave. **Pri projektovaní geologickej úlohy sa zisťuje, či sa vykonávanie geologických prác bude týkať záujmov chránených osobitnými predpismi, a navrhujú sa opatrenia na ochranu týchto záujmov, čo je dôležité z hľadiska záujmov samosprávnych krajov, obcí a miest**.

Projekt geologickej úlohy schvaľuje objednávateľ. Záverečnú správu **geologickej úlohy s výpočtom zásob výhradného ložiska** posudzuje a schvaľuje MŽP bez ohľadu na zdroj financovania do šiestich mesiacov od jej predloženia. Objednávateľ odovzdá záverečnú správu na schválenie ministerstvu do jedného mesiaca od jej prevzatia od zhotoviteľa geologických prác. Objednávateľ pri odovzdaní záverečnej správy **oznámí** Štátnemu geologickému ústavu Dionýza Štúra v Bratislave - ŠGÚDŠ, ktorý uschováva geologickú dokumentáciu, **podmienky na jej sprístupňovanie a poskytovanie informácií, z nej vrátane požadovaných finančných úhrad**; podmienky sú záväzné **desať rokov od ich odovzdania právnickej osobe poverenej MŽP**. V dôsledku uvedeného nie sú **výsledky geologických úloh, obsiahnuté v záverečnej správe geologickej úlohy, voľne prístupné**, avšak v prípade záujmu **môže obec, mesto a samosprávny kraj, resp. zástupca verejnosti požiadať ŠGÚDŠ postupom podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám o oznámenie základných údajov o ložisku, vrátane výpočtu zásob a ich ekonomickej využiteľnosti (pri zaradení časti zásob do kategórie Z1, Z2), ako aj úrovne preskúmateľnosti zásob**. Vzor podania je uvedený v závere tejto časti.

Orgány územného plánovania (teda aj **obec, mesto a samosprávny kraj**) pri územnom plánovaní postupujú v súlade s výsledkami geologických prác, najmä vo vzťahu k výhradným ložiskám, k starým banským dielam, podzemným priestorom, prírodným horninovým štruktúram, zosuvným územia. **V dôsledku uvedeného – bez ohľadu na schválené priority využitia územia v územnom pláne - nemôžu v územnoplánovacej dokumentácii neuviesť výsledky geologických prác.** Zakreslenie týchto údajov však **neznamená zmenu priorít územného plánu.** MŽP sa ako dotknutý orgán štátnej správy vyjadruje pri prerokovaní územnoplánovacej dokumentácie formou stanoviska.

Vybrané geologické práce možno vykonávať **len na prieskumnom území, ktoré určuje MŽP. Vybrané geologické práce sú najmä ložiskový geologický prieskum vyhradených nerastov (ktorý sa spravidla uskutočňuje v záujme budúcej ťažby)** s výnimkou geologického prieskumu v dobývacom priestore.

Prieskumné územie určí ministerstvo najviac na **štyri roky**; na návrh fyzickej osoby-podnikateľa alebo právnickej osoby, ktorá je objednávatelom (držiteľ prieskumného územia), sa môže táto lehota predĺžiť **o ďalšie štyri roky, opätovne o ďalšie dva roky, a ak určená lehota nepostačuje na dokončenie dotknutej činnosti,** môže byť na návrh držiteľa prieskumného územia **predĺžená o lehotu, ktorá je nevyhnutne potrebná na dokončenie geologických prác.** O predĺžení musí držiteľ prieskumného územia požiadať najmenej tri mesiace pred uplynutím lehoty.

Rozloha prieskumného územia môže byť najviac **250 km²**. Prieskumné územie môže zahŕňať iba jedno výhradné ložisko s určeným chráneným ložiskovým územím na ten istý druh nerastu. Prieskumné územie nemôže zahŕňať výhradné ložisko s určeným dobývacím priestorom na ten istý druh nerastu.

Ak sa geologické práce nezačnú vykonávať podľa projektu geologickej úlohy do jedného roka odo dňa, v ktorom rozhodnutie o určení prieskumného územia nadobudlo právoplatnosť, alebo odo dňa nadobudnutia platnosti zmluvy o prevode prieskumného územia na inú osobu, môže MŽP prieskumné územie zrušiť. Ak sa geologické práce nezačnú vykonávať ani do konca druhého roka od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o určení prieskumného územia, ministerstvo prieskumné územie zruší.

Ministerstvo rozhodne o zrušení prieskumného územia, ak držiteľ prieskumného územia poruší opakovane povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo rozhodnutím vydaným na jeho základe, alebo právnymi predpismi vydanými k ochrane životného prostredia, alebo ak nepredloží ročnú správu o prieskumnej činnosti ani na výzvu MŽP

Účastníkom konania o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia je len ten, kto návrh podal, čiže nie je ním **obec, mesto ani samosprávny kraj.**

Konanie o **zmene prieskumného územia** alebo o **zrušení prieskumného územia** sa začína dňom podania návrhu držiteľa prieskumného územia; toto konanie **môže v prípade verejného záujmu začať ministerstvo aj z vlastného podnetu.** V závere tejto časti je **vzor podania, ktorým obec, mesto a samosprávny kraj žiada MŽP o zrušenie (resp. zmenu) rozhodnutia o prieskumnom území z podnetu ministerstva z dôvodu verejného záujmu, ktorým sú určené priority územného plánu a plánu hospodárskeho rozvoja obce, mesta alebo samosprávneho kraja.**

MŽP zamietne návrh na určenie prieskumného územia, ak

- a) navrhované prieskumné územie sa celé alebo čiastočne prekrýva s už určeným prieskumným územím na vybrané geologické práce na ten istý účel,
- b) **dotknutý orgán štátnej správy nesúhlasí s určením prieskumného územia,**
- c) držiteľ prieskumného územia nezaplatil úhradu za iné prieskumné územie,

- d) držiteľ prieskumného územia v inom prieskumnom území nezačal vykonávať geologický prieskum v určenej lehote,
- e) v navrhovanom prieskumnom území platí prednostné právo na využitie výsledkov geologických prác.

V závere tejto časti je vzor podania, ktorým obec, mesto a samosprávny kraj žiada dotknutý orgán štátnej správy o nesúhlas s určením prieskumného územia z dôvodu chránených verejných záujmov.

Rozhodnutie o určení prieskumného územia ministerstvo zašle účastníkovi konania, **obci, v ktorej katastrálnom území sa prieskumné územie nachádza**, obvodnému banskému úradu a ďalším dotknutým orgánom štátnej správy.

Úhrada za prieskumné územie je za každý začatý rok a za každý začatý km² počas **prvých štyroch rokov 3 000 Sk**, počas **nasledujúcich štyroch rokov 6 000 Sk**, počas **ďalších dvoch rokov 10 000 Sk** a počas **ďalších rokov 20 000 Sk**. Úhrada je vo výške 50 % príjmom Environmentálneho fondu a **vo výške 50 % príjmom obce, na ktorej území sa nachádza prieskumné územie**. Ak sa prieskumné územie nachádza v katastrálnych územiach dvoch alebo viacerých obcí, určí pomerné podiely obcí ministerstvo podľa veľkosti častí prieskumného územia v ich katastrálnych územiach.

Zhotoviteľ geologických prác a ním poverené osoby sú oprávnení na účel vykonávania **geologických prác vo verejnom záujme vstupovať na cudzie nehnuteľnosti, zriaďovať na nich pracoviská, prístupovú cestu a prívod vody a energie, vykonávať nevyhnutné úpravy pôdy a odstraňovať porasty.**

Geologické práce možno vykonávať len v nevyhnutnom rozsahu, na nevyhnutne potrebný čas a za primeranú náhradu. Zhotoviteľ geologických prác je povinný **dohodnúť s vlastníkom nehnuteľnosti rozsah, spôsob vykonávania a dobu trvania geologických prác** a oznámiť vlastníkovi nehnuteľnosti **začatie vykonávania geologických prác písomne najmenej 15 dní vopred.**

Ak **vlastník nehnuteľnosti nesúhlasí s rozsahom, spôsobom a s dobou trvania geologických prác** a nedôjde o tom k dohode, rozhodne na návrh zhotoviteľa geologických prác ministerstvo. Užívať cudzie nehnuteľnosti na vykonávanie geologických prác, pri ktorých vznikajú geologické diela alebo geologické objekty, môže zhotoviteľ geologických prác **podľa dohody s vlastníkom nehnuteľnosti. Ak nedôjde k dohode, rozhodne o tom na návrh zhotoviteľa geologických prác ministerstvo.**

Zhotoviteľ geologických prác je povinný dbať na to, aby sa čo najmenej zasahovalo do práv a právom chránených záujmov vlastníka nehnuteľnosti a aby nevznikli škody, ktorým možno zabrániť. Za užívanie nehnuteľností patrí vlastníkovi od zhotoviteľa geologických prác primeraná náhrada. Ak nedôjde k dohode o primeranej náhrade, rozhodne o nej súd. Zhotoviteľ geologických prác je povinný zaslať oznámenie o skončení geologických prác vlastníkom dotknutých nehnuteľností najneskôr v deň skončenia činnosti.

Práva a povinnosti vlastníka nehnuteľnosti má podľa tohto zákona aj

- a) poľnohospodárske družstvo,
 - b) správca majetku štátu, ak je nehnuteľnosť vo vlastníctve štátu,
 - c) správca majetku obce, ak je nehnuteľnosť vo vlastníctve obce,**
 - d) nájomca, ak to vyplýva z nájomnej zmluvy,
 - e) Slovenský pozemkový fond, ak je pozemok v jeho správe,
 - f) pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou,
- ak ide o pozemky združené vlastníkmi,

- g) obhospodarovateľ,
- h) iný správca.

Vlastník nehnuteľnosti je povinný na svojej nehnuteľnosti strpieť vyznačenie a uchovávanie geologických diel a geologických objektov, ktoré **určí ministerstvo**, a zdržať sa všetkého, čo by mohlo tieto geologické diela a geologické objekty poškodiť, zničiť alebo urobiť nepoužiteľnými.

Zhotoviteľ geologických prác je povinný zlikvidovať geologické diela a geologické objekty, ak splnili svoj účel, boli vyhodnotené a objednávateľ nemá záujem využiť ich inak.

Geologické diela a geologické objekty možno využiť na iné účely len podľa osobitných predpisov a **podľa dohody s vlastníkom nehnuteľnosti**. Ak sa preukázalo, že geologické dielo alebo geologický objekt nemožno využiť na predpokladané iné účely, zhotoviteľ geologických prác je povinný bezodkladne také geologické dielo alebo geologický objekt **zlikvidovať**.

Ak je vlastník nehnuteľnosti geologickými prácami alebo existenciou geologického diela alebo geologického objektu – (vstupom na cudzí pozemok, jeho užívaním, vyznačením a uchovávaním geologických diel a objektov a ich údržbou a likvidáciou) v obvyklom užívaní nehnuteľnosti **podstatne obmedzený, má právo na primeranú jednorazovú náhradu**. Právo na jednorazovú náhradu treba uplatniť do jedného roku odo dňa doručenia oznámenia o skončení geologických prác u zhotoviteľa geologických prác alebo na ministerstve do jedného roku odo dňa doručenia rozhodnutia MŽP o vyznačení a uchovávaní významných geologických diel a geologických objektov, inak právo zaniká. Spory o jednorazovú náhradu rozhoduje súd. Ak sa ložiskový geologický prieskum vyhradených nerastov vykonáva banskými dielami, vzťahuje sa na náhradu takto spôsobenej škody **banský zákon**.

VZOR

Žiadosť o poskytnutie informácií o ložisku podľa § 14 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám

Označenie predkladateľa (samosprávny kraj, obec, mesto, fyzická osoba)

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
Odbor geofondu
Oddelenie evidencie a ochrany ložísk
nerastných surovín
Mlynská dolina 1
817 04 Bratislava 11

Vec : Žiadosť o poskytnutie informácií podľa § 14 zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám

V súlade s § 14 zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov žiadam o poskytnutie informácií o ložisku nerastných surovín..... v lokalite..... v katastri obce (*mesta*)....., najmä o zásobách ložiska, v tejto súvislosti o zatriedení zásob ložiska do kategórií preskúmateľnosti zásob Z1, Z2 – bilančných zásob a zásob v kategórii Z3, o dobe životnosti ložiska a o podmienkach bansko – geologického dobývania ložiska, spolu s uvedením hrúbky produktívneho súvrstvia nerastnej suroviny. S prihliadnutím na § 10 ods. 2 písm. a) zák. č. 211/2000 Z.z. považujem požadované údaje za informácie o životnom prostredí, ktorého je ložisko súčasťou ako prírodný zdroj a preto poskytnutie týchto informácií nepodlieha obmedzeniu sprístupnenia informácií. Uvedené informácie sú dôležité z hľadiska budúcich rozvojových zámerov obce (*mesta*).

Uvedené informácie požadujem zaslať poštou na hore uvedenú adresu, *alebo elektronickou poštou na e-mailovú adresu*.....

V

S pozdravom

.....
Podpis

(Pozn. – údaje o ložiskách je možné si stiahnuť aj z webovej stránky ŠGÚDŠ /výročné správy http://www.gssr.sk/index.php?pg=vyr_spr)

VZOR

Žiadosť o poskytnutie informácií o konaní o prieskumnom území podľa § 14 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám

Označenie predkladateľa (samosprávny kraj, obec, mesto, fyzická osoba)

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky
Sekcia geológie a ochrany prírodných zdrojov
Oddelenie geológie a zmluvných vzťahov
Námestie Ľudovíta Štúra 1
812 35 Bratislava

Vec : Žiadosť o poskytnutie informácií podľa § 14 zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám

V súlade s § 14 zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov žiadam o poskytnutie informácie, či na základe podaného návrhu na určenie prieskumného územia v priebehu posledného obdobia nezačalo konanie o určení prieskumného územia k ložisku nerastných surovín..... v lokalite..... v katastri obce (*mesta*)..... a či mienite tomuto návrhu vyhovieť.

Uvedené informácie požadujem zaslať poštou na hore uvedenú adresu, *alebo elektronickou poštou na e-mailovú adresu*.....

V

S pozdravom

.....
Podpis

Podnet na zrušenie (zmenu) prieskumného územia*Označenie predkladateľa (samosprávny kraj, obec, mesto, fyzická osoba)*

Ministerstvo životného prostredia SR
Sekcia geológie a ochrany prírodných zdrojov
Odbor geologického práva a zmluvných vzťahov
Námestie Ľudovíta Štúra 1
812 35 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa Naše číslo Vybavuje/linka
Mesto/obec

Vec : Podnet na zrušenie (zmenu) rozhodnutia MŽP o prieskumnom území č. z

S prihliadnutím na ust. § 23 ods. 1 zák. č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) Vám predkladáme podnet na zrušenie (zmenu) vyššie uvedeného rozhodnutia Ministerstva životného prostredia o prieskumnom území, pričom sme informovaní o tom, že toto rozhodnutie už nadobudlo právoplatnosť dňa Konanie o zrušení (zмене) aj právoplatného rozhodnutia však Vaše ministerstvo môže začať v zmysle uvádzaného ustanovenia geologického zákona – ochrany v prípade verejného záujmu po akceptovaní dôvodov nášho listu aj z vlastného podnetu.

Svoje podanie odôvodňujeme nasledovnými skutočnosťami :

Považujeme za odôvodnený verejný záujem na zachovaní územia, na základe ktorého by Vaše ministerstvo bolo oprávnené rozhodnúť v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia o zmene predmetného rozhodnutia. Poukazujeme v tejto súvislosti na skutočnosť, že toto územie je mimoriadne cenné z nasledovných dôvodov

..... samosprávny kraj (*obec - mesto*) rovnako zhodnotil unikátne podmienky, v dôsledku čoho v Územnom pláne Veľkého územného celku kraja (*územnom pláne obce - mesta*) rozhodol o využití územia tohto regiónu len na

Vzhľadom na vyššie uvedenú citlivosť unikátnych podmienok by aj prieskumná činnosť v tomto území vykonávaním geologických prác v rozsahu uvedenom v predmetnom rozhodnutí na území mohla negatívne ovplyvniť a životného prostredia v okolí

Skutočnosť, že tieto práce môžu negatívne ovplyvniť citlivé prírodné podmienky (akými sú aj špecifické podmienky) bola vyjadrená a uznaná v predmetnom rozhodnutí formuláciou podmienok vykonávania geologických prác v bode, podľa ktorého držiteľ prieskumného územia nebude vykonávať geologické práce v územiach

Zaroveň zdôrazňujeme, že s prihliadnutím na schválený územný plán veľkého územného celku kraja (*územný plán obce - mesta*) a vyššie

uvedené stanoviská o neprípustnosti banskej činnosti v uvedenom regióne považujeme vykonávanie tejto prieskumnej činnosti zameranej predovšetkým na zvýšenie informovanosti o možnostiach dobývania nerastných surovín v uvedenej časti prieskumného územia za zbytočné a nehospodárne. Zastávame názor, že výsledky geologického prieskumu zameraného na výskyt nijako neprispievajú k zachovaniu územia na

.....

V dôsledku uvedeného navrhujeme predmetné rozhodnutie zrušiť (*zmeniť s tým, že z prieskumného územia sa vypúšťajú územiadoposiaľ zahrnuté v prieskumnom území. Hranicu týchto katastrov, ktorú je možné využiť pri realizácii navrhovanej zmeny prieskumného územia sme vyznačili v priloženej mape čiarou*).

S úctou

.....
Predseda (*Primátor, Starosta, fyzická osoba*)

Podnet na nesúhlas s určením prieskumného územia

Označenie predkladateľa (samosprávny kraj, obec, mesto, fyzická osoba)

Obvodný úrad životného prostredia

V

.....

.....

.....

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje/linka

Mesto/obec

Vec : Podnet na nesúhlas s určením prieskumného územia

S prihladením na ust. § 23 ods. 11 zák. č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) Vám predkladáme podnet na nesúhlas s určením prieskumného územia v lokalite..... v katastri obce (mesta), ktorý môžete vyjadriť v zmysle uvádzaného ustanovenia ako orgán štátnej správy pôsobiaci v oblasti ochrany prírody a krajiny. K predloženiu podnetu nás vedú nasledovné skutočnosti :

Územie navrhovaného **prieskumného územia**..... je situované **v, schválený územný plán veľkého územného celkukraja nepredpokladá v tejto lokalite banskú činnosť,**

- v územnom pláne obce (územný plán schválený) sa územie lokality, v ktorom sa navrhuje dobývací priestor „(uviesť názov lokality)“ - hodnotí ako priestor určený **výhradne na rekreačné využitie,**

- navrhované prieskumné územie na zistenie výskytu (uviesť nerastnú surovinu)..... v lokaliteje vzdialený od mesta cca km a je súčasťou lesoparku mesta, v blízkosti lokality, ktorá patrí medzi významné centrá samosprávneho kraja). Z rekreačného hľadiska ide o **priestor nadregionálneho významu**. V rekreačnom zázemí mesta plní funkciu prímestskej rekreácie, s predpokladaným ďalším rozvojom letnej, zimnej turistiky a cykloturistiky;

- územie navrhovaného DP je súčasťou **Chráneného vtáčieho územia európskeho významu** (ďalej len „CHVÚ“), zároveň je územie dobývacieho priestoru situované v tesnej blízkosti ďalšieho **chráneného územia európskeho významu – NATURA 2000 –**, obe územia sú zaradené do schváleného **národného zoznamu európsky chránených biotopov**.

Vzhľadom

a nehospodárne. Zastávame názor, že výsledky geologického prieskumu zameraného na výskyt nijako neprispievajú k zvýšeniu ochrany tohto územia. V dôsledku uvedeného navrhujeme, aby ste vyjadrili nesúhlas s určením prieskumného územia na tomto území.

S úctou

.....
Predseda (*Primátor, Starosta, fyzická osoba*)

Postupy v prípade banského zákona.

Predmetom úpravy banského zákona – zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov je predovšetkým ustanoviť zásady ochrany a využívania **nerastného bohatstva**, najmä v rámci prípravy dobývania ložísk nerastov. V tejto časti sa budeme venovať jeho najdôležitejším častiam z hľadiska budúceho využitia ložiska na banskú činnosť a oprávneniam obcí podľa tohto zákona.

V súvislosti s rozlíšením nerastov v tomto predpise na vyhradené a nevyhradené nerasty - **nerastné bohatstvo podľa banského zákona tvoria len ložiská vyhradených nerastov** - tzv. výhradné ložiská - je potrebné uviesť ich definíciu.

Vyhradené nerasty sú

- a) rádioaktívne nerasty,
- b) všetky druhy uhlia, ropy a horľavého zemného plynu a bituminózne horniny, vhodné na energetické využitie,
- c) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy,
- d) magnezit,
- e) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať fosfor, síru a fluór alebo ich zlúčeniny,
- f) kamenná soľ, draselné, bórové, brómové a jódomové soli,
- g) grafit, baryt, azbest, slúda, mastenec, diatomit, sklársky a zlievárenský piesok, minerálne farbivá, bentonit,
- h) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať prvky vzácnych zemín a prvky s vlastnosťami polovodičov,
- i) granit, granodiorit, diorit, gabro, diabas, hadec, dolomit a vápenec, pokiaľ sú blokovo dobývateľné a leštiteľné, a travertín,
- j) technicky použiteľné kryštály nerastov a drahé kamene,
- k) hallozyt, kaolín, keramické a žiaruvzdorné íly a ílovce, sadrovec, anhydrit, živce, perlit a zeolit,
- l) kremeň, kremenec, vápenec, dolomit, slieň, čadič, znelec, trachyt, pokiaľ sú tieto nerasty vhodné na chemickotechnologické spracovanie alebo spracovanie tavením,
- m) mineralizované vody, z ktorých sa môžu priemyselne získavať vyhradené nerasty,
- n) technicky využiteľné prírodné plyny, pokiaľ nepatria medzi plyny uvedené pod písmenom b).

Ostatné nerasty sú nevyhradené nerasty. Ložisko nevyhradeného nerastu je súčasťou pozemku jeho vlastníkov, ako uvádzame - nepovažuje sa za nerastné bohatstvo a netvorí vlastníctvo štátu (ako uvádza Ústava SR a banský zákon v prípade vyhradených nerastov).

V dôsledku uvedeného sa v prípade ochrany a využitia nevyhradených nerastov obvykle neuplatňujú postupy, vyplývajúce z banského zákona - najmä v prípadoch určenia dobývacieho priestoru a povolenia ich dobývania.

V súvislosti s osvojením si základných pojmov používaných v prípade výhradných ložísk je potrebné uviesť, že z hľadiska využiteľnosti zásob ložiska sa zásoby členia na

a) bilančné zásoby (využiteľné v súčasnosti)

b) nebilančné zásoby (v súčasnosti nevyužiteľné, ale podľa predpokladu využiteľné v budúcnosti)

Tieto pojmy sú dôležité v prípadoch, kedy sa hodnotí významnosť ložiska – bilančné zásoby (teda ekonomicky využiteľné zásoby) sú uvádzané v kategóriách Z1 a Z2, nebilančné (ekonomicky nevyužiteľné v kategórii Z3), ktorá predstavuje najnižšiu preskúmateľnosť zásob. Zhodnotenie ložiska – teda, či jeho zásoby sú z väčšej časti – bilančné alebo nebilančné dáva odpoveď o významnosti ložiska.

Mimoriadne dôležitou časťou banského zákona je úprava o **odpise zásob ložiska**. V prípade realizácie tohto opatrenia sa odstraňuje možnosť vydobytia ložiska v súčasnosti. Na základe toho odpisom zásob výhradného ložiska sa ložisko vyjme buď z evidencie zásob alebo sa zabezpečí jeho prevod bilančných zásob do nebilančných zásob. V prípade realizácie oboch opatrení nie je možné povoliť ťažbu ložiska.

Odpis zásob je možné uskutočniť na základe nasledovných skutočností :

a) z dôvodov osobitne zložitých bansko technických, bezpečnostných alebo geologických pomerov súvisiacich s prírodnými podmienkami alebo vzniknutých nepredvídanými udalosťami

b) vtedy, ak nevyhovujú podmienkam využiteľnosti zásob výhradného ložiska,

c) vtedy, ak ide o zásoby, ktorých **dobývanie by ohrozilo dôležité verejné záujmy, najmä ochranu životného prostredia, a význam ochrany prevyšuje záujem na vydobytí týchto zásob význam ochrany prevyšujúcej záujem na vydobytí týchto zásob** preukáže príslušné ministerstvo obvodnému banskému úradu prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky túto skutočnosť potvrdí záväzným stanoviskom po jeho posúdení najmä z hľadiska uskutočňovania surovinovej politiky.

Použitie dôvodov uvedených pod písm. c) teda umožňuje ako konečné riešenie odstrániť možnosť ťažby a jej negatívne vplyvy na dôležitý verejný záujem, ktorého význam prevyšuje záujem na vydobytí zásob ložiska.

V tejto súvislosti uvádzame dôležité opatrenie č. 3 Aktualizácie surovinovej politiky -Vykonať analýzu počtu evidovaných výhradných ložísk v bilanciách zásob nerastných surovín a **navrhnuť ich redukciu** na základe ich **reálnej využiteľnosti v dlhodobejšej perspektíve**. Vyradené ložiská evidovať samostatne - ktoré možno využiť pre podporu zámeru odpísať zásoby ložiska, z dôvodu, že záujem ochrany napr. cenného územia, kultúrnej pamiatky prevyšuje **záujem na vydobytí týchto zásob**.

Návrh na odpis zásob výhradného ložiska **vypracuje organizácia, ktorá má určený dobývací priestor**, alebo organizácia, ktorá výhradné ložisko eviduje – t.j. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, len čo zistí, že zásoby nie je možné alebo účelné vydobýť z dôvodov uvedených vyššie.

Návrh na odpis zásob výhradného ložiska predkladá organizácia na odsúhlasenie obvodnému

banskému úradu, do ktorého obvodu pôsobnosti výhradné ložisko patrí. Obvodný banský úrad posúdi návrh na odpis z hľadiska jeho obsahu a dôvodov odpisu.

Návrh na odpis zásob výhradného ložiska obsahuje

- a) názov a sídlo organizácie, ak ide o **právnickú osobu, meno, priezvisko, trvalý pobyt, ak ide o fyzickú osobu, názov dobývacieho priestoru alebo chráneného ložiskového územia,**
- b) druh nerastu, množstvo zásob navrhnutých na odpis podľa blokov zásob, ich klasifikáciu, kvalitatívnu charakteristiku a návrh na vyňatie z evidencie zásob alebo návrh na ich prevod z bilančných zásob do nebilančných zásob,
- c) **dôvody, pre ktoré sa zásoby navrhujú na odpis,**
- d) mapy a rezy s prehľadne vyznačenými časťami ložiska, v ktorých sa navrhujú zásoby na odpis,
- e) ďalšie grafické a písomné doklady o ložisku a zásobách navrhnutých na odpis potrebné na odôvodnenie návrhu,
- f) stanovisko Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

Ak návrh na odpis zásob nespĺňa dôvody odpisu a neobsahuje požadované náležitosti, obvodný banský úrad návrh na odpis zásob zamietne.

Odsúhlasený odpis zásob výhradného ložiska zasiela organizácia Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky na jeho zápis do súhrnnej evidencie zásob výhradných ložísk na odbor geofondu **Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra.**

V prípade, ak obec, mesto, samosprávny kraj považuje odpis zásob za nutné riešenie v prípade ochrany dôležitej kultúrnej pamiatky alebo mimoriadne cenného územia pred negatívnymi vplyvmi banskej činnosti – je potrebné spracovať podnet na MŽP, ktoré má v zriaďovateľskej pôsobnosti organizáciu oprávnenú návrh na odpis zásob spracovať - Štátny geologický ústav Dionýza Štúra.

Ako vzor podnetu v závere časti prikkladáme už spracovaný podnet na odpis zásob ložiska Malá Bara v Tokajskej vinohradníckej oblasti, ktorý uvádza skutočnosti, ktoré, ktoré považujeme za dôležité v prípade takého návrhu. Obdobné dôvody je potrebné uviesť aj v podnete na odpis zásob ložiska na inom území. Vzhľadom na nevyhnutnosť uvedenia **konkrétnych skutočností, zdôvodňujúcich potrebu odpisu zásob v podnete a tým jeho presvedčivosti uvádzame podnet v autentickom znení.**

V prípade kladného stanoviska MŽP k podnetu (takéto stanovisko je potrebné pripojiť aj k návrhu na odpis zásob) **Štátny geologický ústav Dionýza Štúra** návrh na odpis zásob spracuje a odošle Ministerstvu hospodárstva SR, ktoré predloží definitívne záverečné stanovisko k tomuto opatreniu. V prípade kladného stanoviska tohto ministerstva sa zásoby ložiska na základe odsúhlasenia obvodného banského úradu odpíšu.

Banský zákon v samostatnej časti upravuje postup pri zapracovaní údajov o ložiskách nerastných surovín republiky v územnoplánovacej činnosti obcí, miest a samosprávnych krajov, vyplývajúcich z vydaných územných rozhodnutí banského úradu (uvedených nižšie), resp. poskytovaných územnoplánovacím orgánom Ministerstvom životného prostredia.

Banský zákon upravuje, že územné plány regiónov, územné plány obcí a územné plány zón, ak riešia ochranu a využitie nerastného bohatstva, prerokujú ich obstarávatelia s obvodným

banským úradom. Zároveň uvádza, že pri tom sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva ale **aj ďalších verejných záujmov** najvýhodnejšie.

V tejto súvislosti však upozorňujeme, že zapracovanie týchto údajov, vyplývajúcich z územných rozhodnutí banských úradov, je podmienené vydaním kladného stanoviska obcí a miest ako stavebných úradov k týmto rozhodnutiam, ktoré garantujú záväznosť priorit územných plánov aj pre územné rozhodnutia vydávané banskými úradmi.

V tomto smere je potrebné vychádzať z § 27 ods. 6 stavebného zákona, podľa ktorého je **schválená územnoplánovacia dokumentácia** (aj územný plán veľkého územného celku, mesta a obce a najmä ich záväzné regulatívy) v **určenom rozsahu záväzným podkladom** aj pre **územné rozhodovanie podľa banského zákona**. V spojitosti s uvedeným zdôrazňujeme, že o prioritách využitia územia sa rozhoduje v územnom pláne a v jeho záväzných regulatívoch **a týmto prioritám sa musí prispôbiť aj banský úrad v územnom rozhodovaní. Z tohto postupu nepripúšťa ani banský, ani stavebný zákon výnimku.**

V tejto časti uvádzame obsah dôležitých územných rozhodnutí podľa banského zákona a súvisiace postupy, ktoré sú nevyhnutným predpokladom pre budúce povolenie dobývania výhradného ložiska nerastných surovín. Zároveň uvádzame aj oprávnenia obcí pri vydávaní týchto rozhodnutí.

Z banského zákona vyplýva, že **ochrana výhradného ložiska proti znemožneniu alebo sťaženiu jeho dobývania** sa zabezpečuje vydaním územného rozhodnutia - určením chráneného ložiskového územia. Toto rozhodnutie je mimoriadne dôležité, jeho vydanie je nevyhnutným predpokladom pre uskutočnenie ďalších konaní smerujúcich k povoleniu dobývania a je dokumentom, ktorý je potrebné predložiť v týchto konaniach.

Chránené ložiskové územie zahŕňa územie, na ktorom by **stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska**. V uvedenom území je preto možné umiestniť a postaviť stavby a zariadenia len na základe **kladného záväzného stanoviska banského úradu**, čiže nadobudnutím právoplatnosti tohto územia vzniká v území chráneného ložiskového územia de facto stavebná uzáva.

Uvedenú skutočnosť si je potrebné uvedomiť v prípadoch, kedy sú rozvojové zámery obcí a miest odlišné od zámeru využitia ložiska na dobývanie a predpokladajú v dotknutom území aj výstavbu stavieb a zariadení. V tomto prípade neodporúčame rozhodnutie o chránenom ložiskovom území podporiť a vydať kladné stanovisko k tomuto zámeru **Vzor podania, ktorým obec nesúhlasí s určením chráneného ložiskového územia uvádzame v závere tejto časti manuálu.**

V tejto súvislosti upozorňujeme, že chránené ložiskové územie a jeho zmeny určuje obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a **na základe záväzného stanoviska** stavebného úradu, ktorým je obec alebo mesto.

Zdôrazňujeme, že **účastníkom konania o určenie chráneného ložiskového územia je navrhovateľ, obec, v ktorej území sa chránené ložiskové územie má nachádzať, a obec, ktorej územia sa chránené ložiskové územie má dotýkať, čiže má možnosť proti uvedenému rozhodnutiu podať aj odvolanie.**

Na základe novelizácie banského zákona v roku 2007 má obec aj možnosť podať návrh na zmenu chráneného ložiskového územia, v odôvodnení uvedie, že doterajší rozsah chráneného

ložiskového územia bráni v ďalšom rozvoji obce. K návrhu musí organizácia priložiť osvedčenie o výhradnom ložisku a návrh hraníc chráneného ložiskového územia alebo návrh na zmenu hraníc chráneného ložiskového územia. Uvedený návrh je potrebné spracovať v spolupráci s príslušnými odborníkmi, preto vzor podania neuvádzame v manuáli.

Ďalším **mimoriadne dôležitým rozhodnutím je rozhodnutie o určení dobývacieho priestoru**, ktoré má kľúčový význam pre vytvorenie podmienok pre budúce povolenie dobývania. Rovnako ako rozhodnutie o chránenom ložiskovom, území jeho vydanie je nevyhnutným predpokladom pre rozhodnutie o povolení ťažby a je dokumentom, ktorý je potrebné predložiť v tomto konaní. Toto rozhodnutie je **rozhodnutím o využití územia** (§ 27 ods. 6 banského zákona), ktorým sa schvaľuje **vhodnosť územia navrhovaného dobývacieho priestoru na bankú činnosť, resp. prípustnosť ťažby pre toto územie.** Bližšie vymedzenie tohto konkrétneho typu územného rozhodnutia (t. j. rozhodnutia o využití územia) obsahuje ustanovenie § 39 b) stavebného zákona, kde je v odseku 1 uvedené, že „rozhodnutím o využívaní územia sa **povoľuje nové využívanie územia.**“

Zároveň je rozhodnutie o určení dobývacieho priestoru rozhodnutím o určení územia na dobývanie (teda o **umiestnení ťažby**) – **podľa ust. § 25 ods. 3 banského zákona dobývací priestor sa určí na dobývanie výhradného ložiska** určitého nerastu alebo skupiny nerastov.

V tejto súvislosti upozorňujeme, že v rozhodnutí o dobývacom priestore sa už určuje termín ťažby (v prípade povrchovej ťažby do 3 rokov, v prípade hlbínnej ťažby do 5 rokov - § 27 ods. 15 banského zákona) a vzniká pre organizáciu **právo na dobývanie výhradného ložiska** (§ 24 ods.1 banského zákona).

V záujme dobývania ložiska a plnenia ďalších úloh podľa tohto zákona je banská organizácia oprávnená nadobúdať nehnuteľnosti v dobývacom priestore alebo práva k týmto nehnuteľnostiam rozhodnutím o vyvlastnení, prípadne zriadením užívacieho práva.

Dobývací priestor je možné zrušiť len **po likvidácii banských diel** a odpise zásob nerastných surovín (§ 27 ods. 4 a ods. 12 banského zákona) – čiže od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o dobývacom priestore až do ukončenia alebo trvalého zastavenia banskej činnosti sa **rezervuje toto územie už len na bankú činnosť.**

Zástupcovia banských úradov v súvislosti s týmto rozhodnutím **v záujme jeho bezproblémového vydania** často tvrdia, že určenie dobývacieho priestoru ešte neznamená povolenie konkrétnej ťažby, ktorá sa schvaľuje v konaní o povolení banskej činnosti. To je síce v súlade so skutočnosťou – ale s našim doplnením, že predmetom tohto konania je posúdenie a schválenie konkrétnej **technológie** ťažby a súvisiacich riešení **prípravy, otvárk a dobývania ložiska**. Zároveň banské úrady opakovane uvádzajú, že posúdenie vplyvov banskej činnosti na pôdu, vodu a ovzdušie je v konaní o určení dobývacieho priestoru **predčasné** a má sa posudzovať až v **konaní o povolení banskej činnosti.**

V tejto súvislosti upozorňujeme, že uvádzané názory o možnosti posúdenia negatívnych dôsledkov zmeny využitia územia a vzniku práva dobývania až v **konaní o povolení banskej činnosti** (v spojení s otvárkou, prípravou a dobývaním výhradného ložiska) je v rozpore s účelom tohto konania. V tomto konaní sa nerozhoduje ani o vzniku práva dobývania, ani o zmene doterajšieho **využívania územia na dobývanie.** Práve nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia o určení dobývacieho priestoru je predpokladom na to, aby na základe vzniku dobývacieho práva a **zmeny využitia územia na bankú činnosť** sa mohlo rozhodovať o technickom riešení otvárk, prípravy a dobývania predmetného výhradného ložiska nerastu perlitu. Posúdenie týchto záležitostí je predmetom **konania o povolení banskej činnosti**. Zdôrazňujeme, že v tomto konaní sa už **nemôže rozhodovať o vhodnosti alebo nevhodnosti zmeny využitia územia dobývacieho priestoru na bankú činnosť**

V dôsledku uvedeného – vzhľadom na dôležitosť konania o určení dobývacieho priestoru, ktorým sa, ako uvádzame, posudzuje **vhodnosť územia pre ťažbu**, je nevyhnutné trvať na vyhodnotení dôsledkov dobývania na iné chránené verejné záujmy.

Osobitne zdôrazňujeme, že tieto názory banských úradov o predčasnosti posúdenia vplyvov dobývania na životné prostredie v konaní o určení dobývacieho priestoru neprihliadajú dostatočne na ust. § 10 ods. 3 písm. f) vyhl. č. 79/1988 Zb. o chránených ložiskových územiach a dobývacích priestoroch, (ktorou sa upravujú **postupy banských úradov v konaní o určení dobývacieho priestoru**), podľa ktorého návrh na určenie dobývacieho priestoru musí obsahovať aj podklad o **spôsobe dobývania a jeho účinkoch na povrch**.

Názor, že na určenie dobývacieho priestoru nie je nutné vyhodnocovať v predmetnom rozhodnutí (kvôli predčasnosti) je aj v rozpore s ust. § 28 ods. 2 **banského zákona**, s prihliadnutím na ktoré má banský úrad **spoľahlivo posúdiť návrh na určenie dobývacieho priestoru**, medzi iným aj z hľadiska **dôsledkov dobývania výhradného ložiska**.

Názor, že tento návrh nemusí obsahovať údaje (parametre ťažby), na základe ktorých je možné vyhodnotiť návrh z hľadiska **dôsledkov dobývania ložiska** nemá oporu v citovanom ustanovení, naopak toto ustanovenie výslovne ustanovuje, že obvodný banský úrad môže určiť, že sa k návrhu priložia **ďalšie podklady potrebné na spoľahlivé posúdenie návrhu** aj z **hľadiska dôsledkov dobývania výhradného ložiska**.

V dôsledku uvedeného – v prípade ak rozvojové zámery obcí, miest a samosprávnych krajov nepredpokladajú zmenu využitia územia na banskú činnosť – musia podať **negatívne záväzné stanovisko k vydaniu rozhodnutia o dobývacom priestore**.

V závere tejto časti uvádzame vzor podania pre negatívne stanovisko k zámeru určiť dobývací priestor.

V tejto súvislosti upozorňujeme, že obdobne ako v prípade konania o určení chráneného ložiskového územia dobývací priestor určí obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a na **základe záväzného stanoviska stavebného úradu, ktorým je obec alebo mesto**.

Poukazujeme v tejto súvislosti aj na ust. § 33 ods. 2 Zák.č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), cit.: - ak je na územné konanie, ktorým sa vydáva rozhodnutie o využití územia (aj konanie o určení dobývacieho priestoru) príslušný podľa osobitných predpisov iný orgán štátnej správy (v tomto prípade banský úrad) než príslušný stavebný úrad, **dohodne** sa tento orgán (banský úrad) o návrhu rozhodnutia alebo opatrenia **so stavebným úradom, teda dotknutou obcou alebo mestom**.

Uvedené ustanovenie je už podľa svojho znenia záväzné aj pre banské úrady a je nutné ho v ich postupoch rešpektovať.

V prípade jeho nerešpektovania odporúčame sa obrátiť s podnetom na príslušnú prokuratúru.

Zároveň v prípade nesúhlasu s určením dobývacieho priestoru môže dotknutá obec ako účastník konania podať odvolanie proti rozhodnutiu o jeho určení.

Na základe právoplatnosti rozhodnutia o určení dobývacieho priestoru banská organizácia pripraví plán prípravy, otvárania a dobývania ložiska (teda projekt ťažby), ktorý sa posudzuje a povoľuje v konaní o povolení banskej činnosti podľa zákona č. 51 /1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a banskej štátnej správe. Týmto konaním sa zaoberá ďalšia časť manuálu.

Podnet na odpis zásob ložiska

Dôvody pre podnet na spracovanie návrhu na odpis ložiska perlitu v lokalite „Malá Bara“

Medzinárodný význam Tokajskej vinohradníckej oblasti.

Celosvetový význam pestovania tokajského vína v slovenskej časti Tokaja bol vyjadrený podaním návrhu, pripraveného odborom ochrany pamiatkového fondu, sekciou kultúrneho dedičstva Ministerstva kultúry Slovenskej republiky - **na zápis uvedeného územia a súboru vínnych pivníc Tokajskej oblasti do Zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.**

V súčasnom období je tento návrh predložený na vyjadrenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky, po spracovaní požadovaného stanoviska (vzhľadom na nižšie uvedené skutočnosti zastávame názor, že bude kladné) sa podá na schvaľovacie konanie.

Medzinárodný význam Tokajskej oblasti bol v tejto spojitosti zdôraznený 2.6. 2004 uzavretím **medzištátnej dohody** medzi **Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstvom poľnohospodárstva a rozvoja vidieku Maďarskej republiky o vzájomnej spolupráci v odbore vinárstva a vinohradníctva v Tokajskej vinohradníckej oblasti**, v rámci ktorej zmluvné strany podľa čl. I. tejto dohody prevzali **spoločnú zodpovednosť** za zachovanie **najvyššej kvality produkcie vína majúceho pôvod v tejto oblasti.**

Negatívne vplyvy povrchovej banskej činnosti v lokalite v centre slovenskej časti Tokaja (s dosahom aj na maďarskú časť Tokaja) by mohli ohroziť splnenie tohto medzinárodného záväzku Slovenskej republiky a Maďarskej republiky a vyvolať komplikácie vo vzťahoch zmluvných strán.

Mimoriadny význam Tokajskej vinohradníckej oblasti pre slovenské vinohradníctvo bol premietnutý do aktuálneho znenia **zákona č. 182/2005 Z.z. o vinohradníctve a vinárstve** v znení neskorších predpisov - **samostatnou 5. časťou tohto právneho predpisu „Vinohradnícka oblasť Tokaj“**, špecificky upravujúcou podmienky pestovania vína na tomto území (**ani jedna z ďalších piatich vinohradníckych oblastí Slovenska takúto úpravu nemá**) a vydaním **osobitnej vyhlášky** Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. **232/2005 Z.z. o vinohradníckej oblasti Tokaj**. Predmetná vyhláška obsahuje a j **100 bodový hodnotiaci systém** založený na špecifických kritériách, vytvorený v záujme zachovania kvality svetovo unikátneho vína. Je samozrejmé, že **pri hodnotení kvality vína sa prihliada aj na vonkajšie vplyvy v okolí vinogradov.**

Vyššie spomínaný návrh na zápis Tokajskej oblasti do Zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO, uvádzaná medzištátna dohoda Slovenskej republiky a Maďarskej republiky a aktuálna právna úprava v oblasti vinárstva, obsiahnutá v slovenskom právnom poriadku vychádza najmä **z jedinečných, svetovo unikátnych geografických, geologických, geomorfologických, hydrologických a klimatických podmienok Tokajskej vinohradníckej oblasti.**

Košický samosprávny kraj rovnako zhodnotil unikátne podmienky Tokajskej vinohradníckej oblasti a národohospodársky význam pestovania tokajského vína, v dôsledku čoho v **Územnom pláne Veľkého územného celku Košického kraja** rozhodol o využití územia tohto regiónu na poľnohospodársku činnosť - vinohradníctvo a podporu cestovného ruchu.

Je evidentné, že tieto **jedinečné podmienky sú vysoko citlivé voči vonkajším vplyvom pochádzajúcim aj z povrchovej banskej činnosti**. Takáto činnosť by nenávratne poškodila životné prostredie tejto oblasti.

Ako uvádzame v liste, rovnaký názor na negatívny vplyv dobývania perlitu v navrhovanom dobývacom priestore „Malá Bara“ pre vinohradníctvo Tokajskej oblasti má aj **Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave a Ing. Martin Benkovič, PhD. zástupca Slovenskej republiky v Medzinárodnej organizácii pre vinič a víno (OIV) so sídlom v Paríži**, ktorí vo svojich stanoviskách vyslovili **dôrazný nesúhlas so zámerom banskej činnosti v uvedenom regióne** (v prílohe).

Vzhľadom na **opísaný negatívny vplyv banskej činnosti na kvalitu vysoko citlivých unikátnych vinohradníckych kultúr** (vinohrady sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti plánovaného lomu) by **slovenská časť Tokajskej oblasti** veľmi pravdepodobne mohla prísť o právo používať v rámci produkcie vín **svetovo uznávanú značku tokajského vína**.

Otvorenie lomu by znamenalo vzhľadom na opísané dôsledky **veľmi ťažké sociálne dopady** na obyvateľstvo – ktoré sa vo veľmi výraznom počte venuje predovšetkým vinohradníctvu. V porovnaní s tým by otvorenie lomu vytvorilo predpokladané pracovné príležitosti len do cca 20 osôb.

Zároveň poznamenávame, že v lome sa predpokladá vyťažiť len cca 10 000 – 15 000 ton ročne.

Dôvody pre odpis zásob ložiska „Malá Bara“.

Hrozbu negatívnych vplyvov dobývania nerastného bohatstva na vinohradníctvo v tejto oblasti je možné definitívne odstrániť **návrhom na odpis zásob predmetného ložiska** podľa ust. § 14 a) ods. 2 písm.c) banského zákona, teda vtedy (cit:), „ak ide o zásoby, ktorých dobývanie by ohrozilo dôležité verejné záujmy, najmä ochranu životného prostredia, **a význam ochrany prevyšuje záujem na vydobytí týchto zásob**“.

V tejto spojitosti upozorňujeme, že podľa údajov Bilancie zásob výhradných ložísk SR so stavom k 1.1.2003, prílohy č. 5 Aktualizácie surovinovej politiky SR – “Prehľad overených geologických zásob nerudných surovín so stavom k 1. 1. 2003“ a ročenky Nerastné suroviny 2006 – Slovak Mineral Yearbook 2006 – ISBN 80-88974-83-6 je v rámci SR evidovaných **5 ložísk perlitu** (Lehôtka pod Brehmi – **2 ložiská**, (okr. Žiar n/Hronom) Jastrabá (okr. Žiar n/Hronom), Byšta (okr. Košice - okolie), Malá Bara (okr. Trebišov). Podľa údajov z uvádzanej ročenky Nerastné suroviny SR 2006 (str. 116) sú evidované celkové bilančné zásoby perlitu na Slovensku v kat. Z-1 + Z-2 v množstve 17 050 kt a v kat. Z-3 v množstve 13 233 kt (rok 2005) – čiže celkové zásoby SR predstavujú 30 283 kt.

Z uvedených ložísk je **dobývané len ložisko Lehôtka pod Brehmi** - 2 554 kt zásob (banská organizácia KERKO-PERLIT, a.s. Lehôtka pod Brehmi) - so **životnosťou** v súčasnosti overených bilančných zásob ložiska cca **140 rokov**, pričom **ťažba v tomto ložisku klesá** (16 kt ročne za rok 2003, v porovnaní s rokom 1999 pokles o 4 kt) **v dôsledku zníženého dopytu po tejto surovine**.

Ďalším - doposiaľ neťaženým a na Slovensku **najväčším ložiskom kvalitného perlitu je lokalita Jastrabá**.

Ložisko Malá Bara patrí k ložiskám s variabilnou kvalitou perlitu, ktorého výskyty sú nepravidelné a nevelké (vid' Nerastné suroviny 2006 – Slovak Mineral Yearbook 2006 – ISBN 80-88974-83-6., cit. Časť 16./Perlit, str.115 : „Na ložisku Malá Bara sú **zistené rozličné druhy vulkanického skla** (obsidián, **perlit**, marekanit), ktoré tvoria **nepravidelné a nevelké výskyty** v ryolitoch a ryolitových tufoch“ – pozn. spracovateľa - perlit je prírodné vulkanické sklo).

V tejto súvislosti na základe podkladov o zhodnotení ložiska spracovaných geologickou štátnou službou zároveň uvádzame, že ložisko Malá Bara predstavuje ložisko s nepravidelným vývojom suroviny. Údaj z predmetného rozhodnutia o súvrství „do mocnosti až 80 m“ v spodnej polohe ložiska nie je dostupný zo žiadnej bilancie zásob nerastných surovín SR. Podotýkame, že hodnotenie **o nepravidelnom a nevelkom výskyte perlitu variabilnej kvality** v ložisku „Malá Bara“ sa opakuje pri každej aktualizácii uvádzanej ročenky Nerastné suroviny – minimálne od roku 2002 a bol potvrdený **aj v posledne vydanéj ročenke z roku 2006.**

Zásoby ložiska sú evidované len v kategórii Z3 (teda v kategórii **najnižšej preskúmanosti kapacity zásob**) a predpokladajú sa najviac do 8 260 kt. V prípade podrobnejšieho prieskumu a súvisiaceho preradenia do kategórií Z1 a Z2 je možné predpokladať aj zníženie odhadovaných zásob uvádzaných v kategórii Z3.

Poukazujeme v tejto súvislosti na Aktualizáciu surovinovej politiky SR v oblasti nerastných surovín, (schválená uznesením vlády SR č. 722 zo dňa 14.7. 2004 ako **strategický dokument štátu v oblasti nakladania s nerastnými surovinami**), ktorá na základe posúdenia výsledkov geologického výskumu a prieskumu **výhradných ložísk** obsahuje zhodnotenie (str. 15), cit.: „Zo súčasného pohľadu podmienok trhovej ekonomiky praktické využitie väčšiny z nich (výhradných ložísk) je problematické. Ukončená bola ťažba ložísk s malými a nekvalitnými zásobami.“ – **číže nepredpokladá sa v budúcnosti otvárať ťažbu takýchto ložísk.**

Zároveň – v časti - bod II.3.1 tohoto dokumentu (str. 10) „**Ďalší vývoj vo využívaní nerudných surovín**“ (**medziiným aj perlitu**) sa uvádza konštatovanie, cit.: „U ostatných **nerudných surovín** - (okrem magnezitu, kamennej soli a mastenca - pozn. spracovateľ a) vývoj budúcej ťažby bude závislý na potrebách trhu, ktorý v súčasnosti **je zabezpečený ťažbou z otvorených ložísk.**“ - **číže nie je nutné otvárať nové ložiská.**

Okrem toho, v **krátkodobých cieľoch surovinovej politiky**, ktoré je nutné realizovať okamžite - v časti VIII.3 (str. 21) a v **Opatreniach na zabezpečenie hlavných cieľov surovinovej politiky (bod 3 Opatrení)** sa ukladá cit.: „**Redukovať počet výhradných ložísk na základe možností ich reálnej využiteľnosti v dlhodobejšej perspektíve**“ - čo zodpovedá súčasnej možnosti **využitia odpisu zásob ložiska**, ktorú navrhujeme.

V tejto spojitosti poznamenávame, že v Hlavných cieľoch surovinovej politiky (str. 19 dokumentu) **nie je perlit** uvádzaný medzi nerastnými surovinami, ktoré majú **zásadný význam pre rozvoj domácej priemyselnej infraštruktúry a pre export** (sú nimi magnezit, cementárske suroviny, kamenná soľ, vysokopercentné vápence, bentonit, zeolity, keramické íly, sádrovec, anhydrit a mastenec).

Perlit, zaradený medzi ostatné nerastné suroviny, je hodnotený v tejto časti Aktualizácie surovinovej politiky ako surovina **s regionálnym významom** - **s obmedzenou možnosťou vývozu** a s uplatnením v stavebníctve. Podľa údajov z ročenky Nerastné suroviny 2006 uvádzame, že v rámci súčasnej ťažby perlitu na Slovensku (v Lehôtke pod Brehmi) sa časť produkcie exportuje, takmer výhradne do Českej republiky (91 %) Hodnota vyvezených komodít dosiahla v roku 2005 len **9,0 mil. Sk.**

V tejto súvislosti zároveň podľa údajov z vyššie uvedenej ročenky Nerastné suroviny 2006 – Slovak Mineral Yearbook upozorňujeme, že perlit sa používa na filtračné účely, v stavebníctve (ľahčené stavebné prvky, izolačné omietky, tepelná izolácia striech a podláh), v hutníctve (náhrada za vermikulit), v izolačnej technike (tepelnoizolačné materiály), v poľnohospodárstve. Perlit používaný na filtračné účely je možné podľa citovanej ročenky **nahradiť** aktívnym uhlím, diatomitom, pemzou, buničinou a kremenným pieskom, v ostatných aplikáciách je možná **náhrada** diatomitom, mastencom, ílmi, vermikulitom, vápencom a i.

Ak by sme hypoteticky uvažovali so zvýšením ťažby perlitu v prípade extrémne zvýšeného dopytu po tejto surovine v budúcnosti (čo vzhľadom na vyššie uvedené nepovažujeme za reálny predpoklad), je opodstatnené otvoriť ďalšie **ložisko Jastrabá**, ktoré je **najväčšie slovenské ložisko perlitu** (bilančné zásoby - 17 195 kt zásob – viac ako polovica celkových bilančných zásob perlitu na Slovensku) a vyznačuje sa kvalitnou surovinou (80 – 150 kg/m³ expandovaného perlitu) a dobrými bansko-geologickými podmienkami dobývania (hrúbka produktívneho súvrstvia 50 m). Toto ložisko **nie je umiestnené** na území s mimoriadnymi – svetovo významnými prírodnými a kultúrnymi hodnotami, akým je Tokajská vinohradnícka oblasť. Ďalšou možnosťou je otvorenie dobývania v doposiaľ neťaženom ložisku v lokalite Lehôtka pod Brehmi (v blízkosti už exploatovaného ložiska), kde môže byť vykonávaná v prípade pozitívnych výsledkov ťažobná činnosť, najmä **pri hraniciach súčasných dobývacích priestorov** z dôvodu zachovania už vybudovaných ťažobných infraštruktúr – čo odporúča surovinová politika – v časti IV.1 – str. 15 - Ďalší vývoj geologickej preskúmanosti.

V dôsledku uvedeného je otvorenie nového ložiska s nepravidelným a nevelkým výskytom perlitu s variabilnou kvalitou **v tomto regióne** - najmä pri **súčasných možnostiach dopytu** a tiež v porovnaní s uvádzaným **národohospodárskym a celosvetovým významom Tokajskej vinohradníckej oblasti** a nutnosťou zachovania **súvisiacej produkcie tokajských vín** - nesporne **oveľa menej dôležité**. Na základe toho je predpokladané využitie územia na banskú činnosť - (ktorá by však mala opísané fatálne dôsledky) - **skutočne nevhodné**. Na druhej strane pestovanie svetovo unikátneho vína je (ako uvádzame vyššie) impulzom aj pre rozvoj turizmu – čo by prinieslo ďalšie podstatné rozšírenie pracovných príležitostí (práve v tesnej blízkosti predpokladaného lomu plánovala dotknutá obec Bara aktivity pre turistov, predmetné a dotknuté územie je súčasťou **Tokajskej vínnej cesty**, na ktorej KSK predpokladá uskutočňovať väčší počet turisticky zaujímavých podujatí).

Na základe vyššie uvedených skutočností, poukazujúcich na **celosvetový význam Tokajskej vinohradníckej oblasti**, **uzavreté medzinárodné záväzky Slovenskej republiky v záujme udržania kvality tokajského vína**, výrazne negatívny vplyv dobývania perlitu na **jedinečné geografické, geologické, geomorfologické, hydrologické a klimatické podmienky tejto oblasti**, považujeme použitie ust. § 14 a) ods. 2 písm. c) **banského zákona o odpise zásob výhradného ložiska perlitu v lokalite „Malá Bara“ za plne odôvodnené z dôvodu, že význam ochrany Tokajskej vinohradníckej oblasti podstatne prevyšuje záujem na vydobytí týchto zásob.**

VZOR

Závazné stanovisko o nesúhlase s určením chráneného ložiskového územia.

Označenie predkladateľa (obec, mesto)

Č.j. :

V dňa.....

Obvodný banský úrad

V

Vážený pán

.....

predseda úradu

.....

.....

Vec: Závazné stanovisko obce podľa ust. § 17 ods. 1 banského zákona k oznámeniu o začatí konania o určení chráneného ložiskového územia „.....“.

V súvislosti s Vaším oznámením o začatí konania o určení chráneného ložiskového územia „.....“ predkladám v zastúpení obcea **ako príslušného stavebného úradu** nasledovné zásadné **negatívne záväzné stanovisko, ktoré odôvodňujem nasledovnými skutočnosťami :**

Navrhované chránené ložiskové územie je situované v **s mimoriadnymi prírodnými (kultúrnymi) hodnotami.**

Schválený územný plán veľkého územného celku kraja, osobitne jeho záväzná časť nepredpokladá v tejto lokalite budúcu banskú činnosť. V dôsledku uvedeného nie je nutná ochrana ložiska pred **znemožnením alebo sťažením jeho dobývania.**

V územnom pláne obce, v jeho záväznej časti (územný plán schválený 27.12.2006) sa územie lokality, v ktorom sa navrhuje chránené ložiskové územie „.....“ - hodnotí ako priestor určený **výhradne na využitie,**

Na území navrhovaného chráneného ložiskového územia obec plánuje v budúcnosti vybudovať V prípade určenia chráneného ložiskového územia by bol tento zámer obce problematizovaný postupmi podľa § 18 a 19 **zák. č. 44/1988 Zb.** o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“)

Podľa Aktualizácie surovinovej politiky SR – strategického dokumentu SR v oblasti nakladania s nerastnými surovinami (schválená uzn. vlády SR č. 722 zo 14.7.2004) – prílohy č. 5 a ročenky Nerastné suroviny 2006 – Slovak Mineral Yearbook 2006 – ISBN 80-88974-83-6 je ložisko v jedným z ložísk v SR. V prípade zámeru **ochrany ložiska pred znemožnením alebo sťažením jeho dobývania**je možné využiť **inú lokalitu, ktorá nie je situovaná v s mimoriadnymi prírodnými (kultúrnymi) hodnotami.**

Na základe týchto skutočností obec ako stavebný úrad aj ako územnoplánovací orgán vo všetkých svojich doterajších vyjadreniach, doručených Obvodnému banskému úradu, uviedla **negatívne stanovisko** k zámeru určenia chráneného

ložiskového územia v lokalite „.....“ a aj v tomto **záväznom stanovisku** vydanom s poukazom na ust. § 17 ods. 1 banského zákona na negatívnom postoji nad'alej trvá.

V tejto súvislosti zdôrazňujeme, že zámer Obvodného banského úradu v Košiciach určiť na tomto území chránené ložiskové územie je **v rozpore** s ust. **27 ods. 6 Zák.č. 50/1976 Zb.** o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“).

S prihliadnutím na toto ustanovenie je **schválená územnoplánovacia dokumentácia** (v danom prípade územný plán veľkého územného celku kraja a územný plán obce a najmä ich záväzné regulatívy) **v určenom rozsahu záväzným podkladom aj pre územné rozhodovanie. Rozhodnutia o určení chráneného ložiskového územia sú podľa ust. § 17 ods. 5 banského zákona a odkazu ^{7c)} k tomuto ustanoveniu územnými rozhodnutiami o chránenom území podľa ust. § 32 písm. c) stavebného zákona.**

Podľa ust. § 17 ods. 1 banského zákona chránené ložiskové územie a jeho zmeny určuje obvodný bankský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody 7a) a na základe **záväzného stanoviska stavebného úradu.** ^{7b)}

Zároveň podľa uvádzaného odkazu ^{7b)} k tomuto ustanoveniu - ktorý sa vzťahuje na ust. § 33 ods. 2 stavebného zákona - toto ustanovenie medzi iným uvádza - **ak je na územné konanie, ktorým sa vydáva rozhodnutie o chránenom území či ochrannom pásme, príslušný podľa osobitných predpisov iný orgán štátnej správy** (v tomto prípade **bankský úrad**) **než orgán uvedený v odseku 1 (príslušný stavebný úrad - v tomto prípade obec,)** **dohodne sa tento orgán (bankský úrad) o návrhu rozhodnutia so stavebným úradom.**

Podľa ust. § 140 b) stavebného zákona záväzné stanovisko je na účely konaní podľa tohto zákona (aj **územné rozhodovanie o chránenom území**) stanovisko, vyjadrenie, súhlas alebo iný správny úkon dotknutého orgánu, uplatňujúceho záujmy chránené osobitnými predpismi, ktorý je ako záväzné stanovisko upravený v osobitnom predpise (v danom prípade vo vyššie uvedenom ust. § 17 ods. 1 banského zákona) .

S prihliadnutím na druhú vetu ust. § 140 b) stavebného zákona uvádzame, že obsah záväzného stanoviska je pre rozhodujúci správny orgán, aj pre obvodný bankský úrad, v konaní o určení dobývacieho priestoru **záväzný.**

V spojitosti s uvedeným upozorňujeme, že v stavebnom zákone **nie je** ustanovenie, ktoré by osobitne vylučovalo uplatnenie vyššie uvedených ustanovení tohto predpisu v prípade územných konaní, ktoré sa realizujú aj na základe použitia osobitných predpisov (teda aj banského zákona).

Z vyššie uvedeného prehľadu ustanovení banského zákona a uplatnených odkazov k týmto ustanoveniam je zároveň zrejmé, že v prípadoch **územného rozhodovania** – určenia chráneného ložiskového územia - je stavebný zákon vo vzťahu k bankskému zákonu ako špeciálnemu predpisu právnym predpisom **lex generalis**. Z tohto vzťahu spomínaných predpisov teda vyplýva, že v prípadoch územných konaní podľa banského zákona (aj určovania chráneného ložiskového územia) sa postupuje podľa stavebného zákona, pokiaľ bankský zákon neurčuje inak. V bankskom zákone **nie je ustanovenie**, ktoré by **obmedzovalo záväznosť územných plánov** (osobitne **regulatívov záväznej časti** územného plánu) pre konanie o určení chráneného ložiskového územia

V spojitosti s uvedeným zdôrazňujeme, že o prioritách využitia územia sa rozhoduje v územnom pláne a v jeho záväzných regulatívoch **a týmto prioritám sa musí prispôbiť aj bankský úrad v územnom rozhodovaní o určení chráneného ložiskového územia.**

Zároveň upozorňujeme, že skutočnosť, že na danom území sa vyskytuje ložisko nerastných surovín nemusí znamenať, že sa za každých okolností bude **preferovať ochrana ložiska pre znemožnením alebo sťažením jeho dobývania.** Takto upravená povinnosť **nie je stanovená** v žiadnom všeobecne záväznom predpise právneho poriadku Slovenskej republiky.

V dôsledku uvedeného Vás žiadame, aby ste v konaní o určení chráneného ložiskového územia naše negatívne záväzné stanovisko, vychádzajúce so záväznej časti územného plánu a územného plánu Veľkého územného celkukraja, **rešpektovali** a bez **dohody** s nami s prihliadnutím na vyššie citované ust. § 33 ods. 2 a ust. § 140 b) stavebného zákona vo veci určenia dobývacieho priestoru „Malá Bara“ **nerozhodli. Vzhľadom na náš zásadný negatívny postoj k určeniu chráneného ložiskového územia v Vás žiadame, aby ste toto konanie zastavili.**

V prípade, ak toto záväzné stanovisko nebudete rešpektovať a v konaní o určení chráneného ložiskového územia budete bez ohľadu na jeho obsah pokračovať, budeme to považovať za **rozpor** s naším záväzným stanoviskom, z čoho vyvodíme ďalší postup.

S pozdravom

.....
starosta obce (*primátor mesta*)

Záväzné stanovisko o nesúhlase s určením dobývacieho priestoru.*Označenie predkladateľa (obec, mesto)*

Č.j. :

V dňa.....

Obvodný banský úrad

v

Vážený pán

.....

predseda úradu

.....

.....

Vec: Záväzné stanovisko obce podľa ust. § 27 ods. 1 banského zákona k oznámeniu o začatí konania o určení dobývacieho priestoru „.....“.

V súvislosti s Vaším oznámením o začatí konania o určení dobývacieho priestoru „.....“ predkladám v zastúpení obce a ako príslušného stavebného úradu nasledovné zásadné **negatívne záväzné stanovisko, ktoré odôvodňujem nasledovnými skutočnosťami :**

Navrhovaný dobývací priestor je situovaný v s **mimoriadnymi prírodnými (kultúrnymi) hodnotami.**

Schválený územný plán veľkého územného celku kraja, osobitne jeho záväzná časť, nepredpokladá v tejto lokalite banskú činnosť.

V územnom pláne obce, v jeho záväznej časti (územný plán schválený 27.12.2006) sa územie lokality, v ktorom sa navrhuje dobývací priestor „.....“ - hodnotí ako priestor určený **výhradne na využitie,**

V tesnej blízkosti územia navrhovaného dobývacieho priestoru obec plánuje v budúcnosti vybudovať

Podľa Aktualizácie surovinovej politiky SR – strategického dokumentu SR v oblasti nakladania s nerastnými surovinami (schválená uzn. vlády SR č. 722 zo 14.7.2004) je ložisko v jedným z ložísk v SR. V prípade zámeru realizovať ťažbu je možné využiť **inú lokalitu, ktorá nie je situovaná v s mimoriadnymi prírodnými (kultúrnymi) hodnotami.**

Na základe týchto skutočností obec ako stavebný úrad aj ako územnoplánovací orgán vo všetkých svojich doterajších vyjadreniach, doručených Obvodnému banskému úradu, uviedla **negatívne stanovisko** k zámeru určenia dobývacieho priestoru v lokalite „.....“ a aj v tomto **záväznom stanovisku**, vydanom s poukazom na ust. § 27 ods. 1 banského zákona, **na negatívnom postoji naďalej trvá.**

V tejto súvislosti zdôrazňujeme, že zámer Obvodného banského úradu v Košiciach určiť na tomto území dobývací priestor je **v rozpore s ust. 27 ods. 6 Zák.č. 50/1976 Zb.** o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“).

S prihliadnutím na toto ustanovenie je ***schválená územnoplánovacia dokumentácia*** (v danom prípade územný plán veľkého územného celku kraja a územný plán obce a najmä ich záväzné regulatívy) ***v určenom rozsahu záväzným podkladom aj pre územné rozhodovanie. Rozhodnutia o určení dobývacieho priestoru sú podľa ust. § 27 ods. 6 banského zákona a odkazu ¹³⁾ k tomuto ustanoveniu územnými rozhodnutiami o využití územia podľa ust. § 32 písm. b) stavebného zákona.***

Podľa ust. § 27 ods. 1 zák. č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“) dobývací priestor, jeho zmenu a zrušenie určí obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody **a na základe záväzného stanoviska stavebného úradu.** ^{7b)}

Zároveň podľa uvádzaného odkazu ^{7b)} k tomuto ustanoveniu - ktorý sa vzťahuje na ust. § 33 ods. 2 stavebného zákona - toto ustanovenie medzi iným uvádza - ***ak je na územné konanie, ktorým sa vydáva rozhodnutie o využití územia, príslušný podľa osobitných predpisov iný orgán štátnej správy (v tomto prípade banský úrad) než orgán uvedený v odseku 1 (príslušný stavebný úrad - v tomto prípade obec), dohodne sa tento orgán (banský úrad) o návrhu rozhodnutia so stavebným úradom.***

Podľa ust. § 140 b) stavebného zákona záväzné stanovisko je na účely konaní podľa tohto zákona (aj ***územné rozhodovanie o zmene využitia územia***) stanovisko, vyjadrenie, súhlas alebo iný správny úkon dotknutého orgánu, uplatňujúceho záujmy chránené osobitnými predpismi, ktorý je ako záväzné stanovisko upravený v osobitnom predpise (v danom prípade vo vyššie uvedenom ust. § 27 ods. 1 banského zákona).

S prihliadnutím na druhú vetu ust. § 140 b) stavebného zákona uvádzame, že obsah záväzného stanoviska je pre rozhodujúci správny orgán, aj pre obvodný banský úrad, v konaní o určení dobývacieho priestoru ***záväzný.***

V spojitosti s uvedeným upozorňujeme, že v stavebnom zákone ***nie je*** ustanovenie, ktoré by osobitne vylučovalo uplatnenie vyššie uvedených ustanovení tohto predpisu v prípade územných konaní, ktoré sa realizujú aj na základe použitia osobitných predpisov (teda aj banského zákona).

Z vyššie uvedeného prehľadu ustanovení banského zákona a uplatnených odkazov k týmto ustanoveniam je zároveň zrejmé, že v prípadoch ***územného rozhodovania*** – určenia dobývacieho priestoru - je stavebný zákon vo vzťahu k banskému zákonu ako špeciálnemu predpisu právnym predpisom ***lex generalis***. Z tohto vzťahu spomínaných predpisov teda vyplýva, že v prípadoch územných konaní podľa banského zákona (aj určovania dobývacieho priestoru) sa postupuje podľa stavebného zákona, pokiaľ banský zákon neurčuje inak. V banskom zákone ***nie je ustanovenie***, ktoré by ***obmedzovalo záväznosť územných plánov*** (osobitne ***regulatívov záväznej časti*** územného plánu) pre konanie o určení dobývacieho priestoru.

V spojitosti s uvedeným zdôrazňujeme, že o prioritách využitia územia sa rozhoduje v územnom pláne a v jeho záväzných regulatívoch ***a týmto prioritám sa musí prispôbiť aj banský úrad v územnom rozhodovaní o využití územia - určení dobývacieho priestoru.***

Zároveň upozorňujeme, že skutočnosť, že na danom území sa vyskytuje ložisko nerastných surovín nemusí znamenať, že sa za každých okolností bude ***preferovať využitie územia*** na ich dobývanie. Takto upravená povinnosť ***nie je stanovená*** v žiadnom všeobecne záväznom predpise právneho poriadku Slovenskej republiky.

V dôsledku uvedeného Vás žiadame, aby ste v konaní o určení dobývacieho priestoru naše negatívne záväzné stanovisko, vychádzajúce so záväznej časti územného plánu a územného plánu Veľkého územného celkukraja, ***rešpektovali*** a bez ***dohody*** s nami s prihliadnutím na vyššie citované ust. § 33 ods. 2 a ust. § 140 b) stavebného zákona vo veci určenia dobývacieho priestoru „Malá Bara“ ***nerozhodli.***

Vzhľadom na náš zásadný negatívny postoj k určení dobývacieho priestoru v Vás žiadame, aby ste toto konanie zastavili.

V prípade, ak toto záväzné stanovisko nebudete rešpektovať a v konaní o určení dobývacieho priestoru budete bez ohľadu na jeho obsah pokračovať, budeme to považovať za **rozpor** s naším záväzným stanoviskom, z čoho vyvodíme ďalší postup.

S pozdravom

.....
starosta obce (*primátor mesta*)

Postupy podľa zákona o banskej činnosti, výbušninách a banskej štátnej správe.

Účelom tohto zákona je ustanoviť podmienky vykonávania banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom bankými organizáciami.

Bankou činnosťou sa podľa tohto zákona rozumie:

- a) ložiskový geologický prieskum vyhradených nerastov
- b) otvárka, príprava a dobývanie výhradných ložísk,
- c) zriaďovanie, zabezpečovanie a likvidácia bankých diel a lomov,
- d) úprava a zušľachťovanie nerastov vykonávané v súvislosti s ich dobývaním,
- e) zriaďovanie a prevádzka odvalov, výsypiek a odkalísk pri činnostiach uvedených v písmenách a) až d),
- f) osobitné zásahy do zemskej kôry
- g) zabezpečovanie a likvidácia starých bankých diel
- h) sprístupňovanie bankých diel a starých bankých diel pre múzejné a iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave.

Činnosťou vykonávanou bankým spôsobom sa podľa tohto zákona rozumie najmä :

- a) **dobývanie ložísk nevyhradených nerastov vrátane úpravy a zušľachťovania nerastov vykonávaných v súvislosti s ich dobývaním, zabezpečovanie a likvidácia bankých diel a lomov, ako aj vyhľadávanie a ložiskový geologický prieskum nevyhradených nerastov,**
- b) inžiniersko-geologický a hydrogeologický prieskum okrem geologických prác vykonávaných za účelom získania dopĺňajúcich údajov pre dokumentáciu stavieb,
- c) ťažba pieskov a štrkopieskov v korytách vodných tokov plávajúcimi strojmi vrátane úpravy a zušľachťovania týchto surovín vykonávaných v súvislosti s ich ťažbou, s výnimkou odstraňovania nánosov pieskov a štrkopieskov pri údržbe vodných tokov,
- d) podzemné práce vykonávané bankým spôsobom, najmä hĺbenie jám a jamíc, razenie štôlní a tunelov, ako aj iných podzemných priestorov s objemom nad 250 m³,
- e) práce na zabezpečenie stability podzemných priestorov (podzemné sanačné práce),
- f) práce na sprístupňovaní jaskýň a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave,
- g) zemné práce vykonávané s použitím strojov a výbušnín, ak sa na jednej lokalite premiestňuje viac ako 100 000 m³ horniny,
- h) strojové vŕtanie studní s dĺžkou nad 30 m a vrty s dĺžkou nad 30 m na iné účely než na práce uvedené v § 2 a v § 3 písm. a) až g),
- i) čerpanie prírodných liečivých a stolových minerálnych vôd v bankých dielach.

Bankou organizáciou sa podľa tohto zákona rozumejú **právnické a fyzické osoby, ktoré v rámci podnikateľskej činnosti) vykonávajú bankú činnosť alebo činnosť vykonávanú bankým spôsobom, prípadne inú činnosť upravenú týmto zákonom.** Bankú činnosť uvedenú vyššie pod písm. b) až h) a činnosť vykonávanú bankým spôsobom s výnimkou ložiskového geologického prieskumu nevyhradených nerastov možno vykonávať len na základe **oprávnenia vydaného rozhodnutím obvodného bankého úradu (banké oprávnenie)** Obvodný banký úrad vedie

banský register, do ktorého zapisuje fyzické osoby a právnické osoby, ktorým vydal banské oprávnenie.

Otvárku, prípravu a dobývanie výhradných ložísk povoľuje obvodný banský úrad.

So žiadosťou o povolenie predkladá organizácia plán otvárky, prípravy a dobývania a predpísanú dokumentáciu. Plány otvárky, prípravy a dobývania sa vypracúvajú pre celé výhradné ložisko alebo pre jeho ucelenú časť; ak ide o novobudované alebo rekonštruované bane alebo lomy, môžu sa tieto plány vypracovať postupne podľa jednotlivých etáp prác na otvárke, príprave alebo dobývaní.

Plány otvárky, prípravy a dobývania možno vypracovať aj na určité časové obdobie v závislosti od stupňa vyriešenia stretov záujmov. Pri dobývaní výhradných ložísk sa môžu používať len dobývacie metódy, ktoré zaisťujú bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky.

Druhy dobývacích metód a rozsah ich použitia musia byť uvedené v plánoch otvárky, prípravy a dobývania. Nové dobývacie metódy musí organizácia vyskúšať a vyhodnotiť; do technológie dobývania ich smie zaviesť len so súhlasom obvodného banského úradu. Pri dočasnom zastavení prevádzky v banských dielach a lomoch je organizácia povinná vykonať ich zabezpečenie tak, aby bolo možné obnoviť dobývanie výhradného ložiska.

Po ukončení alebo pri trvalom zastavení prevádzky v hlavných banských dielach a lomoch je organizácia povinná vykonať ich likvidáciu a rekultiváciu poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov, ak príslušné orgány štátnej správy po dohode s obvodným banským úradom nerozhodli inak a ak nedôjde k ohrozeniu alebo poškodeniu záujmov chránených osobitným predpisom.

Zabezpečenie banských diel a lomov a likvidáciu hlavných banských diel a lomov povoľuje obvodný banský úrad.

So žiadosťou o povolenie predkladá organizácia plán ich zabezpečenia alebo likvidácie.

Hlavnými banskými dielami sa podľa tohto zákona rozumejú všetky banské diela, ktoré vyúsťujú na povrch, a banské diela otvárajúce výhradné ložisko alebo jeho ucelenú časť. Na účely tohto zákona hlavné banské diela sú podzemnými stavbami v miestach ich prienikov so zemským povrchom; evidujú sa v katastri nehnuteľností.

Žiadosť o povolenie banskej činnosti s predpísanou dokumentáciou a dokladmi predkladá organizácia najneskôr **3 mesiace pred plánovaným začatím prác obvodnému banskému úradu. Ak banskou činnosťou sú ohrozené právom chránené objekty a záujmy, musia sa so žiadosťou predložiť doklady o vyriešení stretov záujmov.**

Obvodný banský úrad zastaví konanie o povolenie banskej činnosti, ak žiadosť nebola doplnená v určenom lehote - aj v prípade chýbajúcich dokladov o vyriešení stretov záujmov.

Bez povolenia obvodného banského úradu sa banská činnosť nesmie vykonávať.

Povolenie obvodného banského úradu sa vyžaduje na

a) ložiskový geologický prieskum výhradného ložiska banskými dielami, a to zvislými banskými dielami hlbšími ako 40 m, vodorovnými alebo úklonnými banskými dielami s dĺžkou väčšou ako 100 m, alebo aj uvedenými banskými dielami kratšími, ako sú z nich razené ďalšie banské diela, ktorých dĺžka spolu s uvedenými dielami presiahne 100 m; povolenie sa vyžaduje aj na zabezpečenie a likvidáciu týchto banských diel,

b) otvárku, prípravu a dobývanie výhradného ložiska, ako aj na zabezpečenie banských diel a lomov a likvidáciu hlavných banských diel a lomov,

- c) osobitné zásahy do zemskej kôry vrátane banských diel geologického prieskumu na tieto účely, ak svojím rozsahom zodpovedajú rozmerom a podmienkam uvedeným v písmene a),
- d) zabezpečenie a likvidáciu starých banských diel vrátane ich zisťovania, ak sa toto zisťovanie vykonáva banskými dielami v rozsahu uvedenom v písmene a),
- e) sprístupňovanie banských diel a starých banských diel na múzejné a iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave.

Účastníkmi konania o povolenie banskej činnosti sú žiadateľ, fyzické a právnické osoby, ktorých práva a právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť povolením dotknuté, **a obec, v územnom obvode ktorej sa má banská činnosť vykonávať.**

Povolenie banskej činnosti vydáva obvodný banský úrad v konaní spojenom s miestnou ohliadkou.

Prehľad konkrétnych možností využitia manuálu

Problém:

Potrebujete zistiť, či rozvojový plán obce nie je ohrozený ťažbou nerastných surovín.

Postup riešenia s využitím manuálu:

Podajte žiadosť o informácie na Štátny geologický ústav Dionýza Štúra podľa vzoru na strane 14.

Problém:

Mienite predísť narušeniu rozvojových zámerov obce aktivitami banských spoločností.

Postup riešenia s využitím manuálu:

Pre naplnenie rozvojových zámerov obce má najvyššiu dôležitosť jednoznačné určenie záväzných regulatívov územného plánu, ktoré je v kompetencii obce. Návod a zdôvodnenie nájdete na stránkach 4 až 5.

Problém:

Obec mieni predísť prideleniu prieskumného územia banskej spoločnosti.

Postup riešenia s využitím manuálu:

Podajte žiadosť o poskytnutie informácie na Ministerstvo životného prostredia podľa vzoru na strane 14. V prípade kladnej odpovede podajte podnet na nesúhlasné stanovisko na Obvodný úrad ŽP podľa vzoru na stránkach 18 až 19.

Problém:

Obec nesúhlasí s prebiehajúcim geologickým prieskumom.

Postup riešenia s využitím manuálu:

Podajte podnet na zrušenie prieskumného územia na Ministerstvo životného prostredia podľa vzoru na stránkach 16 až 17.

Problém:

Bolo začaté konanie o určení chráneného ložiskového územia, ktoré znamená faktickú stavebnú uzáveru. Obec s jeho vyhlásením nesúhlasí.

Postup riešenia s využitím manuálu:

Obec ako účastník konania vydá nesúhlasné stanovisko k určeniu chráneného ložiskového územia podľa vzoru na str. 30 až 32.

Problém:

Bolo začaté konanie o určení dobývacieho priestoru, ktoré predurčuje charakter využitia územia. Obec s jeho vyhlásením nesúhlasí.

Postup riešenia s využitím manuálu:

Obec podá na banský úrad nesúhlasné stanovisko podľa vzoru na stránkach 33 až 35.

Problém:

Banský úrad určil dobývací priestor v rozpore s platným územným plánom obce.

Postup riešenia s využitím manuálu:

Obec ako účastník konania o určení dobývacieho priestoru podá odvolanie proti rozhodnutiu o určení dobývacieho priestoru.

Okrem toho je možné podať podnet na príslušnú prokuratúru, prípadne napadnúť rozhodnutie po nadobudnutí právoplatnosti na súde. Tieto možnosti môže využiť aj samosprávny kraj. Podrobnosti nájdete na strane 5.

Zároveň je nutné podať podnet na odstránenie rozporu na Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja. Vzor podania je uvedený na stranách 6 až 9.

Problém:

Mienime predísť ťažbe ložiska prostredníctvom odpisu zásob.

Postup riešenia s využitím manuálu:

Podajte podnet na zpracovanie návrhu na odpis ložiska na Ministerstvo životného prostredia podľa vzoru na stránkach 26 až 29.